

Umět znát, abychom si v životě věděli rady

Bystřice nad Pernštejnem, Tyršova 106

ŠVP- ZŠS

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
Tyršova 106
BYSTRICE NAD PERNŠTEJNEM
593 01
Školní vzdělávací program
zpracovaný podle RVP
pro obor vzdělávání základní škola speciální

Jméno ředitele: Iveta Ostrýžová, Mgr.
e-mail: iozstbypn@seznam.cz
telefon – škola: 566552032
IZO – 102943397
IČO – 70832811

Název a adresa zřizovatele:
Kraj Vysočina
Žižkova 57
Jihlava
587 33
kontakt: www.kr-vysocina.cz

Jméno koordinátora tvorby ŠVP ZV :
Jaroslava Sluková, Mgr.
e-mail: jarka.slukova@seznam.cz

Platnost dokumentu od: 1.9. 2010

Obsah

Charakteristika školy.....	4
Charakteristika ŠVP.....	7
Organizace vzdělávání v základní škole speciální.....	8
Hodnocení výsledků vzdělávání.....	9
Díl I.	10
Cíle vzdělávání (středně těžké postižení).....	11
Klíčové kompetence.....	12
Vzdělávací oblasti.....	15
Čtení.....	17
Psaní	19
Řečová výchova.....	23
Smyslová výchova.....	27
Matematika	31
Informační a komunikační technologie.....	39
Věcné učení.....	42
Hudební výchova.....	57
Výchova ke zdraví.....	63
Tělesná výchova	69
Zdravotní tělesná výchova.....	82
Pracovní a výtvarná výchova.....	85
<u>Učební plán pro I. díl</u>	98
Disponibilní časové dotace k I. dílu.....	99
Díl II.....	100
Pojetí a cíle vzdělávání (těžké mentální postižení).....	101
Klíčové kompetence.....	102
Rozumová výchova.....	103
Řečová výchova.....	115
Smyslová výchova.....	120
Hudební výchova.....	131
Výtvarná výchova.....	135
Zdravotní tělesná výchova	141
Pracovní výchova.....	146
Učební plán k II. dílu.....	155
Oblasti vlastního hodnocení školy.....	156
Kritéria hodnocení žáků.....	159
Zásady hodnocení.....	161
Vysvědčení	162
Dodatek k ŠVP vypracován 22.9. 2011.....	163
Dodatek k Pravidlům hodnocení žáka.....	167

Charakteristika školy

**Uvádí stručný přehled o organizaci školy a podmínkách , ve kterých působí
Základní škola Bystřice nad Pernštejnem, Masarykovo náměstí 60, 593 01**

a/ úplnost a velikost školy

b/ vybavení školy

c/ charakteristika pedagogického sboru

d/ charakteristika žáků

e/ dlouhodobé projekty

f/ spolupráce s rodiči a jinými subjekty

a/ úplnost a velikost školy

Jsme úplná základní škola. Organizace vykonává činnost základní školy, základní školy speciální a školní družiny. Budova je umístěna v těsné blízkosti Masarykova náměstí v Bystřici nad Pernštejnem.

Výuka probíhá v 1.- 9. ročníku základní školy a v 1. – 10. ročníku základní školy speciální – dříve pomocné školy. Počet dětí ve třídě ZŠS podle dosud platné vyhlášky je minimálně čtyři a maximálně šest, jedná se o žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením. Dojíždějící žáci mají vhodné autobusové spojení, dostupnost školy je dobrá.

b) vybavení školy

Škola je umístěna ve staré budově, která je majetkem města Bystřice nad Pernštejnem. Budova je jednoposchodová, v přízemí jsou umístěny tři učebny a jedna školní dílna. Je zde zabudována skříň s hlavním rozvodem elektřiny a hlavním vypínačem. Na chodbách jsou věšáky pro žactvo a uzamykatelné botníky na odkládání obuvi. Pod schodištěm je zřízený prostor pro úklid a je zde umístěn hlavní uzávěr vody. V přízemí je i moderní sociální zařízení.

Je zde i WC pro vozíčkáře s bezbariérovým přístupem. Bezbariérovost máme zabezpečenou pomocí plošiny – přístup na zahradu, do prvního podlaží je zajištěn pomocí schodolezu. Škola má zbudován zabezpečovací systém, který umožňuje

sledovat příchozí osoby do budovy. Naše škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na jejím vzhledu se podílejí ve velké míře žáci a pedagogičtí pracovníci.

V prvním poschodí jsou další tři učebny, sborovna školy a ředitelna. Žáci naší školy chodí vařit do cvičné kuchyně Základní školy T.G. Masaryka v Bystřici nad Pernštejnem .

V půdních prostorách je umístěn též kabinet pro školní pomůcky. Je vypracován projekt na využití půdních prostor s možností umístění sborovny, ředitelny a sociálního zařízení. Postupně se snažíme zlepšovat prostředí školy menšími opravami i ve spolupráci s městem Bystřice n. Pern. V poslední době byla provedena oprava plotu školní zahrady a nainstalováno nové osvětlení před školní budovou. Postupné opravy elektroinstalace ve třídách zabezpečujeme vlastními prostředky a realizujeme o prázdninách. Nemalou pozornost věnujeme rozvoji ICT , máme splněny podmínky standardu ICT – dle plánu. V současné době jsme zapojeni do projektu iDva (Klasik).

O naší škole informujeme na www stránkách s adresou zsbystrice.w1.cz. Cílem je vytvoření počítačové sítě ve škole s možností využívání instalovaných výukových programů ve všech třídách – odpadne stěhování do počítačových učeben. Ke škole patří nevelký školní pozemek , na kterém má každá pracovní skupina svůj díl záhonů, žáci zde mají možnost pracovat v rámci pracovního vyučování. Je využíván i skleník pro rychlení zeleniny. Začali jsme úpravu školní zahrady jejímž cílem je vytvoření prostoru pro možnou výuku výtvarné výchovy, čtení, relaxaci ZŠS a školní družiny. V roce 2008 byl vybudován nový přístřešek na uložení zahradního náčiní.

Škola nemá vlastní tělocvičné zařízení. Využívá Areál sportu s.r.o., - Sportovní halu v Bystřici nad Pernštejnem a pro přípravu na lehkotletické disciplíny běžeckou dráhu areálu Sportovního klubu.

Ve škole pracují zájmové útvary - kroužky: hudebně taneční, práce s počítačem, jóga, základy anglického jazyka, cvičení na rehabilitačních míčích a nepovinný předmět – náboženství.

Na obědy chodí žáci i většina zaměstnanců naší školy do Základní školy T.G. Masaryka v Bystřici nad Pernštejnem. Pro děti, které dojíždějí, i pro některé místní je zřízena školní družina.

c/ charakteristika pedagogického sboru

Výuku všech našich žáků zabezpečuje osm učitelů a 4 asistenti pedagoga. Všichni učitelé mají odbornou kvalifikaci v oboru speciální pedagogiky. Ve škole pracuje poradce pro volbu povolání, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor ŠVP, koordinátor environmentální výchovy.

Všichni učitelé jsou proškoleni v oblasti BOZP a PO a dále se vzdělávají v rámci DVPP.

d/ charakteristika žáků

Naši školu navštěvují žáci se zdravotním postižením, sociálním znevýhodněním a zdravotním znevýhodněním – žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poskytujeme také základní vzdělávání žákům 1.-5. ročníku s takovými nedostatky, pro které nemohou být vzděláváni v běžné základní škole na žádost rodičů. O zařazování dětí rozhoduje ředitel školy na základě doporučení pedagogicko psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra a se souhlasem rodičů (po předchozí žádosti rodičů nebo zákonných zástupců).

e/ dlouhodobé projekty a aktivity školy

V rámci výuky organizujeme pro naše žáky návštěvy divadelních představení, městského muzea, hasičské zbrojnice, pořádáme besedy s policií ČR, besedy o knize, návštěvy městské knihovny, máme zpracován minimální preventivní program, pořádáme lyžařský výcvik na běžeckých lyžích, cykloturistiku, besedy k volbě povolání a exkurze do SOU a OU. Žáci se zúčastňují sportovních a výtvarných soutěží.

Škola má zpracované vlastní projekty - průřezová témata formou projektů a zapojuje se do projektů nejen v regionu.

Žáci naší školy pravidelně zhotovují dárky pro starší občany z Domova důchodců ve Žďáře nad Sázavou. Spolupracujeme s MŠ Korálky – mikulášská nadílka. Každoročně pořádáme vánoční besídku pro rodiče a přátele školy. Žáci vystupují na veřejnosti u příležitosti „Bystřického koledování“ .

f/ spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou kdykoliv navštívit školu, účastní se třídních schůzek, vánočních besídek.

Na škole byla zvolena školská rada, která se podílí na chodu školy.

Spolupracujeme s Odborem sociálních věcí a zdravotnictví, se Speciálně pedagogickým centrem a s Pedagogicko psychologickou poradnou ve Žďáře nad Sázavou, SPC ve Velkém Meziříčí, s policií ČR, Městským úřadem Bystřice nad Pernštejnem, centrem volného času. Řešíme výchovné problémy, kázeňské přestupky, problémy sociálně znevýhodněných dětí, záškoláctví, úteky z domu.

Tato spolupráce je oboustranně prospěšná a má dobré výsledky.

Charakteristika ŠVP

Charakteristika oboru vzdělání – základní škola speciální

1. Základní vzdělávání, kterým se dosahuje stupně základy vzdělání, se realizuje oborem vzdělání základní škola speciální. Žáci se středně těžkým mentálním postižením, žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami mají právo se vzdělávat v základní škole speciální.
2. Pro jejich přípravu na vzdělávání lze zřídit přípravný stupeň v základní škole speciální.
3. Vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením se může realizovat jiným způsobem plnění školní docházky.

Základní škola speciální poskytuje vzdělávání žákům s takovou úrovní rozumových schopností, která jim nedovoluje zvládat požadavky obsažené v RVP ZV ani RVP ZV-LMP, ale umožňuje jim, aby si ve vhodně upravených podmínkách a při odborné speciálně pedagogické péči osvojovali základní vědomosti, dovednosti a návyky.

Vzhledem k několika stupňům mentálního postižení lze často velmi obtížně stanovit jeho hloubku. Proto bylo pro potřeby zařazování do edukačního systému přistoupeno ke klasifikaci stupňů mentálního postižení podle 10. revize Světové zdravotnické organizace (WHO). Do skupiny žáků s těžkým mentálním postižením

a souběžným postižením více vadami jsou zařazeni i žáci s hlubokým mentálním postižením, kterým je tím umožněn rovný přístup ke vzdělání.

Základní škola speciální je desetiletá a člení se na první stupeň, který tvoří 1. až 6. ročník, druhý stupeň, který tvoří 7. až 10. ročník. Od základní školy se odlišuje organizačními formami vzdělávání i obsahovým zaměřením výuky. Vzdělávací požadavky se přizpůsobují schopnostem a možnostem jednotlivých žáků. Učivo je redukováno na osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech a vzdělávacích oborech, prakticky zaměřených činností a pracovních dovedností.

Pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením je třeba vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru, klidné a nestresující prostředí poskytující pocit jistoty a bezpečí a umožňující koncentraci na práci. Uspokojováním nejen základních potřeb, ale i potřeb psychických a sociálních je dán předpoklad úspěšného vývoje tak, aby v rámci svých možností žáci dosáhli cílů základního vzdělávání.

Organizace vzdělávání v základní škole speciální

Vzdělávání v základní škole speciální může s předchozím souhlasem ministerstva trvat deset ročníků; první stupeň je tvořen 1. – 6. ročníkem, druhý stupeň 7. – 10. ročníkem.

Vyučovací hodina může být rozdělena na více jednotek podle individuálních schopností a potřeb žáků.

O převedení žáka do vzdělávacího programu základního vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením nebo vzdělávacího programu základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na základě písemného doporučení odborného lékaře a školského poradenského zařízení, pouze s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce žáka. Ředitel školy je povinen informovat zákonného zástupce žáka o rozdílech ve vzdělávacích programech. V případě přeřazení do jiného vzdělávacího programu zařadí ředitel školy žáka do ročníku, který odpovídá dosaženým znalostem a dovednostem žáka. Zařazení žáka se zdravotním postižením do některé formy speciálního vzdělávání může předcházet diagnostický pobyt tohoto žáka ve škole, do níž má být zařazen, a to v délce 2 až 6 měsíců.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání v základní škole speciální se hodnotí slovně.

Ukončování základního vzdělávání a získání dokladu o dosaženém stupni vzdělání

Žák splní povinnou školní docházku uplynutím období školního vyučování ve školním roce, v němž dokončí poslední rok povinné školní docházky.

Stupeň základy vzdělání žák získá ukončením vzdělávacího programu pro vzdělání žáků v základní škole speciální, případně ukončením kurzu pro získání základů vzdělání organizovaného základní školou speciální.

Dokladem o dosažení základů vzdělání je vysvědčení o ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku nebo vysvědčení o ukončení kurzu pro získání základů vzdělání. Tato vysvědčení jsou opatřena doložkou o získání stupně vzdělání.

DÍL I

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKU SE STŘEDNĚ TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Cíle vzdělávání

Cíle základního vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením reprezentují předpokládaný směr vzdělávání, ve kterém se usiluje o utváření a postupné rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Vzhledem k výraznému snížení rozumových schopností a velmi opožděnému psychomotorickému vývoji jsou cíle vzdělávání přizpůsobeny omezeným možnostem žáků.

K dosažení cílů vzdělávání směřuje systém záměrů, konkrétních úkolů, činností, metod, prostředků a aktivit.

Snahou je dosažení optimálního rozvoje osobnosti žáků a kvality jejich života s přihlédnutím k možnostem daným povahou a stupněm postižení.

- Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Usnadnit verbální popřípadě neverbální dorozumívání s okolím využíváním všech dostupných systémů a forem komunikace – např. počítačů, systémů augmentativní a alternativní komunikace.

- Pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobním i pracovním životě

Umožnit žákům osvojení sebeobslužných činností a základních pracovních dovedností a návyků na takové úrovni, aby je byli schopni využít v občanském životě a při plnění požadavků podporovaného zaměstnání nebo chráněných dílen.

- Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k učení

Vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků, dbát na jeho dodržování formou průběžné pozitivní motivace.

- Podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů

Podporou názorného myšlení a úzkého sepětí s realitou vytvářet stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích.

- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Vést žáky ke schopnosti reálného pohledu na svou osobu i na osoby ve svém nejbližším okolí, porozumět chování a činnostem druhých, umožnit jim zažít uspokojení z výsledků společné práce

- **Připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti**

Rozvíjet u žáků schopnost vyjádřit své požadavky a potřeby, podporovat rozvoj jejich samostatnosti.

- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city, vhodné projevy v chování, jednání, prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě**

Zajišťovat žákům dostatek příležitostí k získávání zkušeností v činnostech, které je uspokojují a přinášejí jim radost, umožnit jim podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách.

- **Učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných**

Vytvářet a upevňovat poznatky a dovednosti v péči o zdraví, v oblasti bezpečí a při ochraně před možným sexuálním zneužíváním, vést je k pozitivnímu myšlení, k osvojení režimu podporujícího zdraví.

- **Vést žáky k ohleduplnosti k jiným lidem a učit je žít společně s ostatními lidmi**

Poskytovat dostatek příležitostí k získání zkušeností s jinými lidmi a vést je k poznání a toleranci k odlišnostem různých skupin ve společnosti.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj, další uplatnění jedince a jeho maximálně možné zapojení do společnosti. Získané klíčové kompetence umožňují upevňování, využívání a rozvíjení získaných znalostí a dovedností ve známém prostředí a orientaci v nových i nepředvídatelných situacích. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces pokračující v průběhu celého života.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí musí směřovat veškerý obsah, metody a formy vzdělávání i činnosti, které ve škole probíhají.

Při respektování specifických potřeb žáků se středně těžkým mentálním postižením je kladen důraz především na klíčové kompetence **komunikativní, sociální a personální, pracovní**.

Na konci základního vzdělávání žák dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle schopnosti a v rámci svých možností.

1. Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá základy čtení, psaní a počítání a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky
- dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

2. Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

3. Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- chápe jednoduché, běžné užívané texty, záznamy a obrazové materiály
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

4.Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

5.Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

6. Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- přijímá posouzení výsledků své práce
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

Vzdělávací oblasti a obory

Čtení a Psaní /zpracovala Mgr. Olga Jindrová /

Čtení se vyučuje v 1. - 10.ročníku, v 1. - 2.ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně, ve 3. - 6. ročníku 3 hodiny týdně, v 7. - 10.ročníku 3 hodiny týdně.

Psaní se vyučuje v 1. - 10. ročníku, v 1.- 2.ročníku 1 hodina týdně, ve 3. - 6. 2 hodiny týdně, v 7.-9. ročníku 2 hodiny týdně, v 10.ročníku 1 hodina týdně.

Charakteristika vyučovacího předmětu Čtení

Obsahem vzdělávacího oboru Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako o jeden ze zdrojů informací.

Charakteristika vyučovacího předmětu Psaní

Vzdělávací obor Psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

U žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence :

- rozvíjení řečových schopností a myšlení
- srozumitelné vyjadřování ústní i písemnou formou a kultivovaný projev v běžných situacích
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů
- osvojení techniky čtení a psaní
- získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu
- zvládání orientace v jednoduchých textech různého zaměření
- získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text
- zvládání opisu jednoduchého textu, psaní krátkých slov i podle diktátu

- praktické využití získané dovednosti psaní

Čtení

Učivo

1.stupeň - 1. - 3.ročník

- příprava na čtení, seznámení s leporely a knihami, motivace ke čtení
- čtení obrázků v řádku, orientace na stránce, tvoření vět k obrázkům, chápání obsahů vět, grafické znázornění slov ve větě
- hláska a písmeno a, A, i, I ve funkci spojky mezi obrázky
- dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočítadel
- skládání slov ze slabik
- hláska a písmeno m, M, v, V
- slabiky ma, má, Ma, Má, mi, Mi, va, Vá, vi, Ví
- hláska a písmeno e, E, slabiky me, mé, Me, Mé, ve, vé, Ve, Vě
- čtení dvojslabičných slov: máma, mamí, máme
- hláska a písmeno o, O, u, U, l, L, slabiky s těmito písmeny
- čtení dvojslabičných slov s dosud procvičovanými slabikami
- čtení krátkých vět doplněných obrázkem
- u všech písmen postupujeme obdobným způsobem: vyvození hlásky a písmene s pomocí říkanky a obrázků, čtení otevřených slabik s tímto písmenem, čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik, čtení psacích písmen a psaných slabik
- poslech a recitace veršů a říkadel
- poslech pohádek a vyprávění
- dramatizace

4. - 6. ročník

- upevňování čtení slov zvládnutých na nižším stupni, čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou - mám, sám, tam
- postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen t, T, y, Y, s, S, j, J, p, P, n, N, š, Š, d, D, z, Z, k, K
- čtení dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými slabikami
- čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov, která mají zavřenou slabiku na konci
- čtení vět obsahujících snadná slova s přiměřeným obsahem
- postupné osvojování hlásek a písmen b, B, c, C, r, R, č, Č, h, H, ou, ž, Ž

- čtení dvojslabičných i víceslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami na konci
- čtení snadných textů s porozuměním
- čtení dvojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami, čtení snadných tříslabičných slov
- plynulé čtení slabik, slov a snadných vět s porozuměním
- orientace ve větě tichým čtením
- seznamování s literaturou pro děti a mládež
- poslech vyprávění kazet, CD
- prohlížení a čtení dětských časopisů

2. stupeň - 7. - 10. ročník

- postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen f, F, g, G, ř, Ř, ch, Ch
- čtení slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti a slov se skupinami di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
- čtení slov, vět a obsahově přiměřených snadných textů
- čtení slabik a slov, které žáci sami píšou
- pokus o čtení dětských knih, kalendářů, katalogů, reklamních textů
- čtení krátkých básniček a textů písní, jejich učení z paměti
- čtení snadných krátkých textů s porozuměním
- opakování a upevňování čtenářských dovedností
- orientace v textu tichým čtením
- čtení knížek pro děti a mládež, reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním
- čtení obrázkových knih encyklopedické povahy
- čtení časopisů a denního tisku
- čtení kuchařské knihy
- čtení návodů k různým činnostem a návodů k použití na obalech výrobků
- čtení názvů ulic ve městě
- čtení mapy, plánů města, kalendáře

Očekávané výstupy - 1. stupeň

Žák by mohl :

- dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik
- tvořit věty podle obrázků

- orientovat se na stránce i řádku
 - chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem
- Očekávané výstupy - 2.stupeň

Žák by mohl :

- zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen
- rozlišit stejně znějící slova různého významu
- umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek
- orientovat se ve větě
- číst s porozuměním jednoduché věty
- přednášet krátké říkanky a básničky

Psaní

Učivo

1.stupeň - 1. - 3 ročník

- nácvik správného držení psacího náčiní
- čmárání kroužení
- horní a dolní oblouky oběma směry
- horní a dolní oblouky opakovaně
- vodorovné čáry zleva doprava
- svislé a šikmé čáry shora dolů a zdola nahoru
- smyčky, ovály, vlnovky
- šikmé čáry na obě strany - zuby na pile
- horní a dolní zátrh
- písmena e,i, m, M, l, u, v
- slabiky me, mi
- postupný nácvik písmen o, O, a, A
- psaní slabik s procvičenými písmeny se snadnými spojovacími tahy
- nacvičené prvky stále opakujeme s užitím jiné motivace

4. - 6. ročník

- postupný nácvik písmen V, t, y, s, j, n
- psaní slov, která žáci četli na nižším stupni
- psaní slov typu mám, tam

- psaní malých písmen, která se žáci učí číst (p, n, š, d, z, k, ž)
- psaní slabik s nově procvičenými písmeny
- psaní písmen podle diktátu
- psaní malých písmen, která se žáci učí číst (b, c, r, č, h, ou)
- psaní velkých písmen - C, Č, I, N, Ž
- psaní slov se snadným hláskovým složením
- opis a přepis slabik a slov se snadným hláskovým složením
- diktát nových písmen a slabik s těmito písmeny
- opis a přepis slov se snadným hláskovým složením
- psaní slabik a snadných slov podle diktátu
- psaní slovních spojení

2. stupeň - 7. - 10. ročník

- docvičení malých písmen f, g, ch, ř
- nácvik a psaní velkých psacích písmen U, E, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G, CH
- opis a přepis slov, která žáci čtou
- diktát snadných dvouslabičných slov
- napsat vlastní jméno a příjmení, datum narození, adresu
- psaní snadných vět
- individuální docvičování písmen
- docvičování obtížných spojů
- opakování velkých písmen
- opis a přepis snadných vět
- psaní snadných slov podle diktátu
- nácvik psaní - jména a příjmení rodičů, jména sourozenců
- napsat pohlednici s pozdravem, krátký dopis podle vzoru
- psaní nápisů pod obrázky
- psaní krátkých vět podle diktátu
- vyplnění jednoduchého dotazníku
- vedení deníku
- podle možnosti psaní na stroji nebo na počítači

Očekávané výstupy - 1.stupeň

Žák by mohl :

- dodržovat správné držení psacího náčiní
- vyvodit písmena podle obrázků

- odlišovat délku samohlásek
- psát velká hůlková písmena
- psát a spojovat písmena a tvořit slabiky
- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním
- napsat hůlkovým písmem své jméno

Očekávané výstupy - 2.stupeň

Žák by mohl :

- dbát na čitelný písemný projev
- psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu
- opsat slova a jednoduché věty
- napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy
- přepsat krátký jednoduchý text
- podepsat se psacím písmem
- napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru
- psaní číslic i podle nápovědy

Průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání
- psychohygiena
- poznávací schopnosti
- mezilidské vztahy
- komunikace
- spolupráce a soutěživost
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

- kulturní rozdíly
- lidské vztahy
- etnický původ

Environmentální výchova

- vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahů mediálních sdělení a reality
- fungování a vliv médií ve společnosti

Řečová výchova a smyslová výchova **/ zpracovala Mgr. Jaroslava Hašková/**

Řečová výchova se vyučuje v 1.- 10. ročníku , v 1.-2. ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně, v 3.-6. ročníku se vyučuje po 3 hodinách , v 7. – 10. ročníku se vyučuje po 2 vyučovacích hodinách.

Ve 3.-6. ročníku byly využity 4 disponibilní hodiny. V 7.-10. ročníku byly využity 4 disponibilní hodiny.

Charakteristika vyučovacích předmětu.

Řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních dovedností i individuální logopedickou péči. Logopedická péče má svoji nezastupitelnou úlohu při rozvoji komunikačních schopností a dovedností žáků, které jsou předpokladem jejich úspěšné sociální adaptace a integrace i jejich dalšího vzdělávání.

U žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

- žáky vedeme ke vhodné komunikace
- učíme žáky operovat s obecně užívanými termíny
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami
- chceme žáky naučit základům týmové práce
- během vzdělávání používáme mimo jiné vzájemnou pomoc při učení

ROZVÍJENÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák by mohl

- reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby
- snažit se o správné dýchání
- vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty
- znát své jméno a reagovat na oslovení jménem

- znát jména nejbližších osob a spolužáků
- umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty
- sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem
- využívat komunikační počítačové hry

Učivo

- 1 -tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků,
- 2 fotografií
- 3 -psychomotorika, cviky rtů a jazyka, cvičení mluvidel; dechová a fonační
- 4 cvičení, nácvik správného dýchání
- 5 -sluchová a intonační cvičení, akustická diference, napodobování hlasů
- 6 a zvuků
- 7 -fonetická cvičení, nácvik hlásek a slov; spontánní a jednoduché tematické
- 8 rozhovory
- 1 -systémy augmentativní a alternativní komunikace
- 2 -počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace
- 3 -kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku
- 4 -diagnostika úrovně řeči
- 5 -diagnostika mluvidel
- 6 -dechová cvičení
- 7 -hlasová cvičení
- 8 - řeč a zvukové prostředky řeči
- 9 - náprava vadné výslovnosti jednotlivých hlásek ve slově
- 10 -rozvíjení sluchového vnímání – diference hlásek ve slově
- 11 -rozvíjení slovní zásoby
- 12 -stavba věty, tvoření vět
- 13 -otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek
- 14 -vyprávění podle obrázků
- 15 -kultura mluveného projevu, konverzační cvičení
- 16 -zdokonalování techniky čtení
- 17 -dramatizace
- 18 -hudební, pohybová a rytmická průprava
- 19

20

21

Očekávané výstupy – 1. stupeň

Žák by mohl

- reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
- odpovídat na otázky slovem či větou
- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- popsat jednoduché obrázky
- reprodukovat krátký text podle otázek
- reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy
- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázků
- domluvit se v běžných situacích
- zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování

Očekávané výstupy – 2. stupeň

Žák by mohl:

- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost
- používat věty se správnými gramatickými strukturami
- dbát na kulturu mluveného projevu
- komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace
- popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání
- cvičení smyslového vnímání

- čtení a jazykové vyučování – cvičení pozornosti a soustředění
- uvítání, rozloučení, blahopřání
- chování ve společnosti
- chování v mezilidských vztazích

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa, rodinné příběhy

Multikulturní výchova:

- seznámení s ostatními rasami
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Environmentální výchova:

- Les v našem prostředí
- Ochrana životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Smyslová výchova / zpracovala Mgr. Jaroslava Hašková/

Smyslová výchova se vyučuje v rámci řečové výchovy v 1.-3. ročníku po 1 hodině. Celkem 3 hodiny týdně.

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Smyslová výchova je zaměřena na rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a dalších psychických funkcí, ale především na cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči. Ve smyslové výchově by si žáci měli systematicky a opakovaně procvičovat zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmat, prostorovou orientaci, a to vždy na konkrétním názorném materiálu a v konkrétních situacích. Smyslová výchova probíhá i ve všech ostatních předmětech.

U žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k sebehodnocení
- žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i ostatních
- chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Očekávané výstupy

Žák by mohl:

Diferenciační cvičení

- třídění dvou zřetelně odlišných předmětů
- třídění materiálu: dva komponenty / žaludy – kaštany- fazole- hrách/
- třídění předmětů a jejich ukládání do misek nebo krabiček

- třídění předmětů – tři komponenty
- třídění předmětů podle velikosti
- třídění obrázků podle obsahu / ovoce, květiny, nádobí/
- rozlišování plošných tvarů: kolečko, čtverec, trojúhelník
- rozlišování a poznávání barev
- vytváření abstrakce barvy , vyhledávání předmětů téže barvy
- rozlišování dvou základních výrazně odlišných barev
- postupné poznávání všech základních barev a jejich pojmenování
- třídění předmětů podle barev

Sluchová cvičení

- sluchová cvičení s využitím zraku, poznávat předměty podle sluchu a zraku/ zvonek, bubínek, mačkání papíru/
- sluchová cvičení bez využití zraku /zvonek, telefon, psaní na stroji.../
- poznávání spolužáků a učitele podle hlasu
- poznávání hudebních nástrojů podle zvuku
- rozlišování a napodobování výslovnosti a dlouhých slabik
- poznávat zvuky dopravních prostředků
- poznávání hlasů zvířat

Poznávání předmětů hmatem

- poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku
- poznávání předmětů se zavázanýma očima, hra na slepou bábu
- rozlišování teplé, studené, hřeje, chladí, měkké, tvrdé,
- hlazení jemných látek / samet, plyš, kožešina/

Prostorová a směrová orientace

- orientace ve třídě: okna, dveře, stolek, lavice
- orientace ve škole / šatna, chodba, třída.../
- nahoře-dole, vpředu, vzadu
- směrová orientace: řadit předměty zleva doprava
- chápat pojmy nad – pod, na začátku, na konci, vpravo, vlevo, pravá a levá ruka
- plnění jednoduchých příkazů: jdi ke stolu, dej míč na stůl, pod stůl...

Cvičení chuti a čichu

- cvičení sání, sání brčkem z umělé hmoty
- rozlišování chutí: sladké, slané, kyselé
- lízání medu, lízání čokolády, lízátko

- dýchání nosem, výdech ústy, čichání ke květině
- rozlišování: voní, páchne
- rozlišování potravin podle chuti: jablko, pomeranč, banán, rohlík...

Učivo

Zrakové vnímání

- diferenciační cvičení – třídění předmětů podle různých kritérií
- rozlišování barev
- cvičení zrakové paměti
- třídění podle dvou, tří vlastností
- hledání odlišností a shodných prvků na obrázku

Sluchové vnímání

- poznávání zdrojů, směru zvuku
- rozlišování přírodních zvuků a hlasů zvířat
- rozlišování síly zvuku
- rozlišování zvuku nástrojů
- rozlišování hlasů spolužáků
- dělení slov na slabiky s pomocí rozpočítadel
- skládání slov ze slabik
- poznávání první hlásky ve slově

Cvičení hmatu

- poznávání předmětů podle hmatu
- rozlišování suché, mokré, tvrdé, měkké
- skládání tvarů a předmětů ze špejlí
- práce se stavebnicí

Cvičení čichu a chuti

- rozeznat co páchne, voní...
- co je sladké, slané,...

Kinestezie

- vnímání a poznávání částí těla
- cvičení rovnováhy
- opakování dvou cviků podle obrázků
- cviky asymetrické

Prostorová orientace

- rozlišování pojmů nahoře, dole, vpředu, vzadu, první, poslední
- umístování předmětů na ploše podle diktátu
- řazení předmětů podle předlohy
- orientace v knize a sešitě

Byla využita tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

- vede k porozumění sobě samému
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- rozvíjí základní dovednosti komunikace
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci

Výchova demokratického občana:

- rozvíjí a podporuje komunikativní schopnosti a dovednosti
- vede k aktivnímu postoji v dodržování lidských práv a svobod

Environmentální výchova:

- rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení
- vede k ochraně životního prostředí

Matematika se vyučuje v 1. – 10. ročníku.

Na 1. stupni – v 1. - 3. roč. po 2 hod. týdně, ve 4. – 6.roč. po 3 hod. týdně, byly využity 3 disponibilní hodiny.

Na 2. stupni – v 7.- 9. roč. po 4 hod.týdně, v 10. roč. po 5hod. týdně, bylo využito 5 disponibilních hodin.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika je založena na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti.

Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulátoru. Důležitou součástí matematiky je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

U žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence :

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů
- rozvíjení a logického myšlení
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení
- vytváření zásoby matematických nástrojů
- provádění rozboru problému a plánu řešení
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a využití získaného řešení v praxi
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti

Učivo

1.stupeň

1.období : 1. – 3.ročník

- pojem čísla 1, číslice 1
- pojem čísla 2, číslice 2, sčítání a odčítání v oboru do 2
- pojmy větší- menší, kratší- delší, hodně- málo
- pojem čísla 3, číslice 3, sčítání a odčítání v oboru do 3
- pojem čísla 4, číslice 4, sčítání a odčítání v oboru do 4
- rozklad čísel 3,4
- číselná řada vzestupná a sestupná
- porovnávání čísel
- pojem čísla 5, číslice 5
- rozklad čísel v oboru do 5
- mince 1,2,5 Kč,počítání s mincemi
- porovnávání čísel
- psaní číslic podle diktátu
- porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií (stejně – více – méně, hodně – málo, drahý – levný, všichni – nikdo)
- určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy
- manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý – velký, krátký – dlouhý)
- orientace na ploše

Očekávané výstupy - 1. období

Řazení a třídění předmětů

Žák by mohl

- orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký
- orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře dole
- řadit předměty zleva doprava
- třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu

Číslo a početní operace

Žák by mohl

- číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10
- orientovat se v číselné řadě 1 až 10
- sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5
- znát matematické pojmy + , - , = a umět je zapsat
- umět rozklad čísel v oboru do 5
- psát číslice 1–5 i podle diktátu

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák by mohl

- používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Základy geometrie

Žák by mohl

- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech
- porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší

Učivo

2. období : 4.- 6. ročník

- sčítání a odčítání v oboru do 5
- početní spoje s nulou
- pojem přirozeného čísla 6-7
- čtení a psaní číslic 6-7
- rozklad čísel

- pojem čísla 8,9,10,čtení a psaní číslic 8-10
- sčítání a odčítání do 10
- řešení praktických úloh
- diktát číslic
- diktát příkladů
- den,hodina
- určování času na hodiny
- pojmy drahý-levný, dražší, levnější
- manipulace s penězi
- numerace do 20, pojem přirozených čísel do 20, číslice do 20
- sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku
- pojmy dražší-levnější, manipulace s penězi
- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku
- numerace do 100,psaní číslic do 100
- bankovky 100 Kč,50 Kč,mince 50 Kč, 20 Kč,10 Kč,manipulace s penězi
- praktické seznamování s pojmem polovina
- určování času na půlhodiny
- jednotky délky - 1 metr, měření a odhad délky
- jednotka hmotnosti - 1 kilogram, vážení
- řešení praktických úloh
- základní geometrické tvary- čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník
- křivé a přímé čáry, přímky
- používání pravítka, měření pomocí různých délkových měřidel
- porovnávání délky předmětů

Očekávané výstupy - 2 . období

Řazení a třídění předmětů

Žák by mohl

- orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší
- rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed
- orientovat se na ploše
- porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků
- třídít předměty podle pořadí ve skupinách
- přiřazovat předměty podle číselné řady

Číslo a početní operace

Žák by mohl

- číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100
- umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku
- sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku
- psát čísla do 100
- zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku
- zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu
- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umět použít kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák by mohl

- používat výrazy vpravo – vlevo
- rozlišovat pojmy rok, měsíc, den
- určit čas s přesností na celé hodiny
- znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram
- doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

Základy geometrie

Žák by mohl

- kreslit křivé a přímé čáry
- poznat rozdíl mezi čarou a přímkou
- používat pravítko při rýsování přímek
- změřit délku předmětu

2. stupeň

7. - 10.ročník

Učivo

- sčítání a odčítání desítek do 100
- násobky čísla 10
- přičítání jednociferného čísla k dvoucifernému bez přechodu přes desítku v oboru do 100
- odčítání jednociferného čísla od dvouciferného bez přechodu přes desítku v oboru do 100
- násobky čísla 2
- praktické seznamování s pojmem čtvrtina
- určování času-čtvrthodina,půlhodina
- jednotky délky- 1 centimetr, 1 metr, měření
- sčítání dvou dvouciferných čísel bez přechodu přes desítku v oboru do 100 písemně i z paměti
- odčítání dvouciferných čísel bez přechodu přes desítku v oboru do 100 písemně i z paměti
- násobky čísla 5
- určování času, upevňování učiva
- počítání s bankovkami
- jednotky hmotnosti, vážení
- řešení praktických početních příkladů a jednoduchých slovních úloh
- vážení a měření osob, předmětů
- dopisní známky a jejich hodnoty
- orientace v čase, minuty
- digitální hodinky, užívání budíku
- počítání pomocí kalkulačtoru
- celá čísla - obor přirozených čísel do 1000, číselná řada, číselná osa
- porovnávání čísel do 1000 - např. na bankovkách
- základní pojmy z geometrie
- práce s pravítkem a kružítkem
- rovinné útvary; přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník
- prostorové útvary; krychle, koule, válec

Očekávané výstupy - 2.stupeň

Číslo a početní operace

Žák by mohl

- psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100
- orientovat se na číselné ose
- sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru
- používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky
- umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy
- pracovat s kalkulaátorem

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák by mohl

- znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu
- zvládat početní úkony s penězi
- orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny
- doplňovat údaje v jednoduché tabulce

Základy geometrie

Žák by mohl

- umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami
- používat základní geometrické pojmy
- znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary
- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit
- měřit a porovnávat délku úsečky
- poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa

Průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání
- sociální rozvoj

- mezilidské vztahy
- spolupráce a soutěživost
- morální rozvoj

Multikulturní výchova

- seznámení s ostatními rasami
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Environmentální výchova

- utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí
- citlivý přístup k přírodě

Mediální výchova

- rozvoj komunikačních schopností při veřejném vystupování
- využívání vlastních schopností při týmové práci

Informační a komunikační technologie /zpracoval Mgr. Josef Buchta/

Informační a komunikační technologie se vyučuje od 2. ročníku vždy 1 hodinu týdně.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Jako nadstandardní učivo je možno v této oblasti zařadit práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými počítačovými programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni a získané dovednosti se pro ně stávají výhodou v praktickém životě tím, že jim usnadní způsob komunikace.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k poznávání možností výpočetní techniky, k osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem, získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti, k rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti, k rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky, k zapojování více smyslů, k rozvíjení estetického cítění, k využívání potřebných informací, ke komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky a získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu.

U žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce

Vzdělávací obsah vyučovacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy

žák by mohl zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práci s myší, pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu, zvládat psaní známých písmen na klávesnici, dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

Učivo:

- monitor, klávesnice, myš
- základy obsluhy počítače
- software počítače (textový editor, herní a zábavné výukové programy)
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky.

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák by mohl

- zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou zvládat základní funkce mobilního telefonu
- přijetí hovoru, případně zprávy SMS.
Alternativní komunikace zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy.

Učivo

- základní funkce textového a grafického editoru
- přídatná zařízení počítače, jejich účel, použití a obsluha tiskárny
- výukové a herní programy, symboly alternativní komunikace na počítači
- možnosti vyhledávání informací pomocí internetu
- základní způsoby elektronické komunikace; mobilní telefon, e-mail.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.

Cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů.

Komunikace

- řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem

Mediální výchova

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace.

Vnímání mediálních sdělení hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením.

Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou.

Fungování a vliv médií ve společnosti vliv médií na každodenní život.

Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne. Vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

Věcné učení / zpracovala Mgr. Jindřiška Dostálová /

Věcné učení se na 1. stupni skládá z poznatků o člověku a světě, ve kterém žijeme.

Hodinové dotace jsou rozděleny takto: v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně,

Ve 3. a 4. ročníku 3 hodiny týdně a v 5. a 6. ročníku také 3 hodiny týdně.

Celkem je to 16 hodin. Toto učivo není posíláno žádnou disponibilní hodinou.

Podrobněji je předmět rozčleněn hodinově podle okruhů :

Člověk a jeho svět - v 1. – 3. ročníku, ve 4. -6.ročníku

Člověk a společnost - ve 4. – 6. ročníku

Člověk a příroda – v 1. - 3. ročníku, ve 4.- 6.ročníku

Na 2. stupni je členění :

Člověk a společnost 7. - 10. ročník

Člověk a příroda 7. – 10. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu :

Hlavním cílem vzdělávacího předmětu je rozvoj vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, společnosti a přírodě živé a neživé. Děti se učí

správně pojmenovávat jevy okolo nás, předměty a situace. Nedílnou součástí

výuky je také uplatňování znalostí a dovedností v životě. Tento vyučovací předmět pomáhá žákům orientovat se v okolním prostředí.

Rozdělení učiva do tematických okruhů :

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitosti přírody

Člověk a jeho zdraví

U žáků dále rozvíjíme tyto klíčové kompetence :

- žáci se učí uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích

- chápou pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

- řeší známe a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností

- vědí, na koho se mohou obrátit o pomoc při řešení problémů

- komunikují s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem, vyjadřují své pocity vhodným způsobem

- mají základní představu o vztazích mezi lidmi

- podílejí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- navazují a udržují vztahy s vrstevníky
- dodržují základní společenské normy a pravidla soužití
- mají osvojené hygienické návyky, zvládají sebeobsluhu podle svých možností
- pracují podle naučeného pracovního postupu, plní jednoduché zadané úkoly.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- znát název a adresu svého bydliště
- zvládnout orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy
- poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí / domov, třída škola /
- ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- popsat cestu do školy podle otázek
- znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště
- sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest
- dodržovat zásady bezpečnosti při hrách

Obsah učiva v 1. -3.roč.:

- . domov a jeho okolí, orientace v okolí bydliště, adresa bydliště, kulturní a historické zajímavosti v nejbližším okolí
- . škola, prostředí školy, život ve škole a jejím okolí, cesta do školy bezpečnost, základy dopravní výchovy, moje potřeby a hračky, setkání s neznámými lidmi

Obsah učiva ve 4. -6.roč.:

- . obec / město /, význačná místa a instituce v obci a jejím okolí
- . okolní krajina / místní oblast, region /, charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích, regionální zvláštnosti

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří / starý, mladý, starší, mladší a blízké příbuzenské vztahy /
- znát jména spolužáků a svých učitelů
- mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit poděkovat
- poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti
- vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
- projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků
- pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti
- vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby
- reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Obsah učiva v 1. -3.roč.:

- . rodina a společnost, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, mezilidské vztahy, základní pravidla společenského chování, pracovní činnosti

Obsah učiva ve 4. -6.roč.:

- . osobní bezpečí, chování v krizových situacích, nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence, protiprávní jednání a jeho postih / krádež, šikana, zneužívání, týrání /
- . situace hromadného ohrožení, chování při požáru, při vyhlášení poplachu, Při dopravní nehodě – důležitá telefonní čísla

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy - 1. období

žák by mohl

- zvládnout jednoduchou orientaci v čase / ráno, poledne, večer /
- znát rozvržení svých denních činností
- znát dny v týdnu
- rozlišit roční období podle charakteristických znaků

Očekávané výstupy - 2. období

žák by mohl

- poznat kolik je hodin / celé hodiny /
- rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti / včera, dnes, zítra /
- znát roční období a měsíce
- porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života minulosti podle obrázků
- seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji

Obsah učiva v 1. -3.roč.:

- . orientace v čase, určování času, roční období, dne, týden, měsíc, rok kalendář
- . rozvržení denních činností

Obsah učiva ve 4. -6.roč.

- . naše země v dávných dobách, způsob života v pravěku
- . současnost a minulost v našem životě / rozdíly ve způsobu života / významné historické objekty v regionu a ČR, regionální pověsti, tradiční lidové svátky

ROZMANITOSTI PŘÍRODY

Očekávané výstupy - 1. období

žák by mohl

- popsat viditelné proměny v přírodě v ročních obdobích
- poznat nejběžnější druhy domácích prací
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny
- popsat počasí podle obrázku / slunce, déšť, vítr ap. /
- znát hlavní zásady pobytu v přírodě

Očekávané výstupy - 2. období

žák by mohl

- poznat rozdíly mezi stromy a keři
- poznat nejběžnější volně žijící zvířata
- rozlišit listnaté a jehličnaté stromy
- vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí, znát základní stromy a keře, ovoce a zeleninu, sezonní práce na zahradě a na poli

Obsah učiva v 1. -3.roč.:

- . příroda v ročních obdobích, znaky ročních období, chování živočichů
- . péče o zvířata a ptáky
- . tradice a zvyky- Velikonoce, Vánoce,.....
- . druhy sportu v různých ročních obdobích

Obsah učiva ve 4. -6.roč.:

- . pole, les
- . ochrana přírody, chování v přírodě, péče o životní prostředí

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Očekávané výstupy - 1. období

žák by mohl

- dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu
- pojmenovat hlavní části lidského těla
- dokázat upozornit na své zdravotní potíže
- vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a při koupání

Očekávané výstupy 2. období

žák by mohl

- uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy
- dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže
- vědět na koho se obrátit o pomoc
- zvládnout ošetření drobného poranění
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Obsah učiva v 1. -3.roč.:

- . lidské tělo, části lidského těla
- . péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim. Zdravá strava a pitný režim.
Osobní hygiena
- . nemoc, sdělení potíží, chování v době nemoci

Obsah učiva ve 4. -6.roč.:

- . ošetření drobných poranění
- . osobní bezpečí, bezpečné chování v silničním provozu, chování při mimořádných událostech
- . ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním
- . preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek

Výukou prostupují tato průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání a sebepojetí – ochrana zdraví, hygiena.

Utváření pozitivního postoje k sobě samému i druhým.

Mezilidské vztahy – podpora, pomoc.

Komunikace mezi lidmi.

Hodnoty, postoje, praktická etika.

Výchova demokratického občana :

Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.

Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým.

Multikulturní výchova

Lidské vztahy – právo lidí žít společně a pomáhat si – tolerantní vztahy.

Environmentální výchova

Rozvíjí porozumění vztahů člověka a prostředí.

Vede k odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů.

Prispívá k utváření zdravého životního stylu.

Mediální výchova

Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života.

2. stupeň, 7. – 10.ročník

Věcné učení na 2. stupni ZŠS se skládá z vyučovacích okruhů Člověk a společnost a Člověk a příroda. Hodinová dotace je 8 hodin pro oddíl Člověk a společnost a 12 hodin pro oddíl Člověk a příroda, tedy celkem 20 hodin týdně. Předmět Věcné učení není ani na 2. stupni posílen disponibilní hodinou.

Charakteristika vzdělávací oblasti :

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** zastává významnou úlohu v přípravě žáků na občanský život. Navazuje na oblast **Člověk a jeho svět**. Upevňuje kladné morální vlastnosti a formuje vnitřní postoje žáků, pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích. Součástí vzdělávání je výchova k toleranci, respektování lidských práv a ochraně životního prostředí. Součástí výuky je také seznamování se s vývojem lidstva a vlastního národa. Zaměřuje se na formování osobnosti po stránce citové a volní. Žáci získávají základní znalosti o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a společnost zahrnuje tyto tematické okruhy :

- historie našeho národa
- člověk ve společnosti
- poznatky o společnosti
- péče o občana

U žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence :

- žák používá učebnice a učební materiály a pomůcky
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů
- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhájí svůj názor
- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije

- uplatňuje základní návyky společenského chování
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí
- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví a životní prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob
- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 2. stupeň

HISTORIE NAŠEHO NÁRODA

Očekávané výstupy

Žák by mohl

- poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- mít základní poznatky z období počátku českého státu
- vědět o významných osobnostech našich dějin
- mít představu o významných historických událostech v naší zemi

Učivo

- . pravěk, život v pravěku, první státní útvary na našem území
- . významné osobnosti našich dějin
- . světové války, jejich důsledky, vznik samostatné ČR
- . vznik československého státu, první prezident T. G. Masaryk
- . vznik České republiky, vstup ČR do EU

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák by mohl

- mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení rodinných příslušníků
- respektovat pravidla společenského soužití
- uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích

- rozlišit projevy nepřiměřeného chování
- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Učivo

- . obec, region, kraj, zajímavosti a významné osobnosti obce, regionu, kraje, přírodní zajímavá místa, kulturní památky, národní zvyky, obyčeje, regionální pověsti
- . rodina, škola, funkce a struktura rodiny, odpovědnost rodičů za výchovu dětí, práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole
- . naše vlast, významné události a osobnosti, které proslavily naši vlast, státní svátky
- . mezilidské vztahy ve společnosti, základní pravidla společenského chování, mezilidská komunikace, úcta k člověku, rovnoprávné postavení žen a mužů
- . rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin

POZNATKY O SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák by mohl

- znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele
- být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů
- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání
- být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU

Učivo

- . prezident republiky, státní orgány a instituce, státní občanství, státní symboly
- . lidská práva, základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo, týrané dítě, šikana, diskriminace
- . člověk a právo, práva a povinnosti občana, policie, soudy, právní dokumenty občana, druhy a postihy protiprávního jednání, trestná činnost mládeže
- . evropská integrace, postavení ČR v rámci EU

PÉČE O OBCĀNA

Očekávané výstupy

žák by mohl

- dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
- rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
- využívat v případě potřeby služeb pomáhajících organizací
- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných Událostí

Učivo

- vzdělávání v ČR, právo na vzdělání, význam vzdělání, příprava pro profesní uplatnění
- pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, pracovní úřady, finanční podpora v nezaměstnanosti
- peníze a jejich funkce, hospodaření s penězi
- zdravotní a sociální péče, systém zdravotní péče, zdravotní a sociální pojištění, sociální zabezpečení, orgány a instituce zdravotní a sociální péče, pomáhající organizace
- člověk a volný čas, kultura, sport, aktivity ve volném čase, nevhodné využívání volného času, ohrožení sociálně patologickými jevy, nebezpečí drog

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** navazuje na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni základního vzdělávání a kooperuje s ostatními vzdělávacími oblastmi. Dává žákům příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Žáci se učí využívat získané základní přírodovědné znalosti k ochraně přírody.

Vzdělávací obor **Člověk a příroda** zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Charakter výuky umožňuje

žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávat přírodní podmínky nejen ve svém nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě. Vychází z osobních poznání žáků a jejich zkušeností.

U žáků dále rozvíjíme tyto klíčové kompetence :

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti a získané poznatky využít v praxi
- seznámení s příčinami přírodních jevů
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály
- získání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

ČLOVĚK A PŘÍRODA

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z FYZIKY

Očekávané výstupy

Žák by mohl

- poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- rozpoznat jednotlivá skupenství
- rozeznat zdroje zvuku
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- být informován o zdrojích elektrického proudu
- rozpoznat zdroje světla
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji
- být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období

Učivo

- základní vlastnosti fyzikálních látek
- pohyby těles, pohyb a klid těles
- jednoduché stroje a jejich užití v praxi
- druhy energie, elektrická energie, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením

- přeměny skupenství , tání, tuhnutí, teplota varu kapaliny,
- zdroje zvuku, ozvěna. Hudební nástroje, škodlivost nadměrného hluku
- elektrické spotřebiče, dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji
- zdroje světla, využití zrcadel, praktické využití optických přístrojů
- pohyb Země kolem své osy a kolem své osy a kolem Slunce, měsíční fáze

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z CHEMIE

Očekávané výstupy

Žák by mohl

- rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné
- rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin
- vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta
- poznat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

Učivo

- vlastnosti látek, hustota, rozpustnost
- nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání běžných chemikálií
- zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě
- mimořádné události, úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy
- vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky
- voda – voda v přírodě, pitná a užitková voda, odpadní vody, čistota vody
- vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu, čistota ovzduší, smog
- paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, příklady využití
- bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny a jejich zdroje, vliv na zdraví člověka
- stavební pojiva – cement, vápno, sádra, užití v praxi. Bezpečnost při práci
- plasty, použití, likvidace
- označování a symboly nebezpečných látek

- . hořlaviny, zásady zacházení. První pomoc při popálení nebo poleptání
- . léčiva a návykové látky

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z PŘÍRODOPISU

Očekávané výstupy

Žák by mohl

- získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby
- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince

Učivo

- . stavba, tvar a funkce rostlin, význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin / kořen, stonek, list, květ, semeno, plod /
- . poznávání běžných druhů rostlin
- . význam rostlin a jejich ochrana, využití hospodářsky významných rostlin, chráněné rostliny, léčivé rostliny, plody jedovatých rostlin
- . houby jedlé, jedovaté, zásady sběru, konzumace, první pomoc při otravě houbami
- . významní zástupci vybraných skupin živočichů podle životního prostředí / voda, vzduch, země /
- . rozšíření, význam a ochrana živočichů, hospodářsky významné druhy,
- . stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla
- . ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území
- . praktické poznávání přírody

ZÁKLADNÍ POZNATKY ZE ZEMĚPISU

Očekávané výstupy

Žák by mohl

- orientovat se na mapě podle barev,

- najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice
- vyhledat na mapě České republiky kraj / region / podle bydliště nebo místa školy
- orientovat se na mapě města podle významných bodů
- vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, v zahraničí
- vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě, adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života

Učivo

- . mapa, orientace na mapě podle barev, hranice kraje, republiky, sousední státy
- . světadíly, moře, oceány, státy
- . kraje, města, doprava
- . přírodní zajímavosti regionu, zásady ochrany přírody a životního prostředí
- . místní region, zeměpisná poloha, ohraničení vzhledem k okolním regionům
- . Česká republika, zeměpisná poloha, členitost
- . ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, živelní pohromy, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom

Výukou prostupují tato průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova

Vede k porozumění sobě samému i druhých.

Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni.

Rozvíjí základní dovednosti komunikace.

Umožňuje získat základní sociální dovednosti.

Výchova demokratického občana

Vede k aktivnímu postoji v dodržování lidských práv a svobod.

Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.

Vychovává k úctě k zákonu.

Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým.

Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.

Výchova k myšlení v evropských i globálních souvislostech

Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí.

Obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska životních perspektiv.

Multikulturní výchova

Poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.

Učí žáka vnímat sebe sama jako občana, který se spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Environmentální výchova

Rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí.

Umožňuje pochopení souvislosti mezi lokálními a globálními problémy.

Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.

Přispívá k utváření zdravého životního stylu.

Vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Hudební výchova /zpracovala Markéta Jílková/

Charakteristika vyučovacího předmětu

V každém ročníku základní školy speciální jsou zařazeny 2 vyučovací hodiny týdně. Celkem 20 vyučovacích hodin. V tomto předmětu jsme nevyužili žádné disponibilní časové dotace.

Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebního umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností. Důležitá je psychoterapeutická funkce tohoto předmětu.

Dále rozvíjíme u žáků tyto klíčové kompetence:

- **komunikativní**
- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- **kompetence sociální a personální**
- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách a uplatňuje základní návyky společenského chování
- **kompetence občanské**
- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení do společnosti
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

1. stupeň

1. období je obdobím rozvoje hudebnosti žáků metodou individuálního přístupu k jednotlivým dětem a skupinovým výcvikem všech žáků. Hudební výchova

plní funkci psychoterapeutickou – pomáhá překonávat únavu a nepozornost. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují rozvoj řeči žáků.

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem
- soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby či písně
- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
- reagovat pohybem na hudbu
- získat kladný vztah k hudbě

2.období: žáci si osvojují jednoduché písničky, říkadla ,tanečky, učí se vyjadřovat hudbu pohybem.Hudební výchova rozvíjí intonační, pohybové a rytmičné dovednosti.

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny:krátké – dlouhé, vyšší - nižší
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytimizaci říkadel
- poznat vybrané rytmičné hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
- umět propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. období

Vokální činnosti a instrumentální činnosti

- rytmizace říkadel, zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu
- hra na tělo
- hra na jednoduché dětské hudební nástroje
- hospodárné dýchání, správné držení těla při dýchání

Poslechové činnosti

- rozlišování zvuků - zvonek, bubínek, hudební nástroje
- skladby dle výběru učitele přiměřené k věku dětí
- poslech říkadel a jednoduchých lidových písní

Hudebně pohybové činnosti

- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky
- pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, pochod, klus v různém tempu)
- relaxační techniky

2. období

Vokální činnosti a instrumentální činnosti

- rytmizace říkadel, zpěv lidových i umělých písní přiměřeného rozsahu
- hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost textů písní a říkadel
- vytleskávání rytmu
- rozvíjení hudební paměti
- hra na nástroje Orffova instrumentáře

Poslechové činnosti

- rozlišování zvuků hudebních nástrojů (klavír, flétna, housle, kytara)
- poznávání hudby zábavné, slavnostní
- poslechové skladby dle volby učitele

Hudebně pohybové činnosti

- improvizované vyjádření hudby pohybem
- hudební hry
- relaxační techniky
- rytmické taneční prvky

Ve všech ročnících 1.stupně je dána vyučujícímu volnost ve výběru skladeb, písní a říkadel s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

2.stupeň

Hudební výchova na 2. stupni rozvíjí hudebnost žáků a jejich pohybovou kulturu, prohlubuje estetické a etické cítění.Hlavním úkolem hudební výchovy je vytvářet kladný vztah k hudbě a navozovat potřebu hudby v každodenním životě.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vokální činnosti a instrumentální činnosti

- zpěv lidových a umělých písní v rozsahu jedné oktávy s doprovodem klavíru
- zpěv koled, ukolébavek, trampských písní s akcentem na správné dýchání a správnou výslovnost textů
- intonační cvičení
- hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře
- zdokonalování pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu)

Poslechové činnosti

- poznávání dalších hudebních nástrojů
- různé hudební žánry – skladby dle výběru učitele
- nejvýznamnější hudební skladatelé a jejich díla
- návštěva koncertu

Hudebně pohybové činnosti

- základní taneční kroky klasických či moderních tanců
- pochod podle hudby
- hudebně pohybové hry
- diskotékové tance
- relaxační techniky, muzikoterapie

Hudební nauka

- seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, hudební klíč

Vyučující má možnost ve všech ročnících 2.stupně vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků. Má k dispozici moderní audiovizuální techniku, velký výběr CD nosičů, které se dle finančních možností stále doplňují.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ / zpracovala Mgr. Anna Tomanová/

Charakteristika vyučovacího předmětu

V 8. a 9. ročníku na 2. stupni je zařazena 1 hodina týdně.

V tomto předmětu jsme nevyužili žádnou disponibilní časovou dotaci k posílení učiva.

Výchova ke zdraví navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Hlavním cílem výuky je naučit žáky zdravému způsobu života a seznámit je se základními poznatky, které se týkají jejich vlastního těla. V průběhu vyučování získávají řadu informací o člověku a preventivních opatřeních, která se týkají péče o zdraví a zdravý styl života. Především je nutné, aby si žáci osvojili správné hygienické, stravovací a pracovní návyky. Měli by rozpoznávat situace, které mohou ohrozit jejich tělesné i duševní zdraví a vědět, na koho se mohou v takové situaci obrátit. Rovněž jim vysvětlujeme adekvátní způsoby ochrany zdraví i ostatních spolužáků. Seznamujeme je s problematikou osobního bezpečí, především před možným sexuálním zneužíváním. Měli by rozpoznat a následně odmítat škodlivé látky, které jim mohou ublížit a poškodit zdraví. Žáci chrání zdraví své, ale i druhých lidí. Projevují své city a emoce v chování i jednání a jsou vnímaví k lidem i přírodě.

Dále rozvíjíme u žáků tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhájí svůj názor
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných

ke společenské integraci

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu

a ochrany životního prostředí

- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák by mohl

- vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže
- znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy
- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc
- uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek

a poškozováním zdraví

- použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci
- řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech

8. ročník (1 hodina týdně)

Učivo

- vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství

- vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy, vrstevnické skupiny

- dětství, puberta, dospívání; tělesné změny
- sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování; antikoncepce, těhotenství
- výživa a zdraví, zásady zdravého stravování; vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; specifické druhy výživy
- tělesná hygiena, zásady chování (nemoci přenosné pohlavním stykem: HIV/AIDS, hepatitidy); preventivní a lékařská péče; chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě).

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně.

Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládnání stresových situací: uvolnění - relaxace, hledání pomoci při potížích.

Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc.

Hodnoty, postoje, praktická etika - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne.

9. ročník (1 hodina týdně)

Učivo

- relaxační techniky
- civilizační choroby, zdravotní rizika; preventivní a lékařská péče
- zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek

- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita; šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti
- bezpečná pravidla bezpečnosti a chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi
- dodržování ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole; ochrana zdraví při různých činnostech, ochrana člověka za mimořádných událostí.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Environmentální výchova

Základní podmínky života - voda a její význam pro lidské aktivity, ochrana její čistoty (pitná voda), ovzduší - význam pro život na Zemi, čistota ovzduší, půda jako zdroj výživy - ohrožení půdy.

Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví.

Mediální výchova

Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne.

Tělesná výchova / zpracovala Mgr. Anna Tomanová/

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova se vyučuje na 1. a 2. stupni. Hodinové dotace jsou rozděleny následovně: Na 1. stupni: 1. - 6. ročník 3 hodiny týdně. Na 2. stupni: 7. - 10. ročník 3 hodiny. V tomto předmětu jsme nevyužili žádnou disponibilní časovou dotaci k posílení učiva.

Tělesná výchova má mimořádný význam při výchově a vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením. Svým pojetím sleduje tělesná výchova především cíle zdravotní, které zahrnují správné držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, rozvoj a zvyšování pohybové výkonnosti a fyzické zdatnosti. Žáci se v hodinách tělesné výchovy učí základním poznatkům a dovednostem, které přímo souvisejí s jejich zdravím tak, že je respektována osobnost žáků, jejich psychické schopnosti, pohybové dovednosti a možnosti. Tím, že dochází k jejich pohybovému a fyzickému rozvoji, zvyšuje se i sociální adaptabilita, která je pro ně velice důležitá. Žáci v hodinách tělesné výchovy rozpoznávají a následně využívají svůj pohybový potenciál, který závisí na věku a postižení každého jedince, k vlastní seberealizaci každého z nich. Pohybové činnosti mají vliv na utváření pozitivních prožitků, což velice dobře přispívá k utváření jejich psychických vlastností. Důležitou součástí je nácvik kolektivních her, kde žáci musí navzájem respektovat své spolužáky a pracují v týmu. V nižších ročnících využíváme přirozenou hravost a soutěživost, které jsou typické pro žáky mladšího školního věku. Je nutné zařazovat rovněž cvičení koordinační, relaxační a cvičení v přírodě. Na 2. stupni je hlavním cílem snaha o dosažení co nejvyššího stupně zdatnosti, odolnosti a otužilosti, při respektování stupně postižení každého jedince. Formujeme u nich dodržování hlavních zásad zdravého způsobu života. Součástí je i seznamování a chápání problematiky vlastní dospívání a dodržování základních hygienických pravidel v tomto období, které je spojeno se změnami v oblasti psychické a fyziologické. Učitelé se snaží u žáků pěstovat kladný vztah ke sportu, sportovním aktivitám a vytvářet návyky, které jsou nutné pro jejich společenské uplatnění. Důležitou součástí tělesné výchovy jsou i

speciální vyrovnávací cvičení, která mají především korektivní význam u žáků se zdravotním oslabením.

Pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem - III. zdravotní skupina, je určena Zdravotní tělesná výchova, která je alternativní formou tělesné výchovy. Hlavním cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků. Do zdravotní tělesné výchovy jsou žáci zařazeni na základě doporučení lékaře.

Dále u žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích.

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- vnímá a řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu

a ochrany životního prostředí

- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob.

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- respektuje pravidla práce v týmu
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při činnostech podle naučených stereotypů.

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- mít kladný postoj k pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla
- podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti

s vlastním zdravotním oslabením

- rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností

a schopností

- rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností

- i uklidnění organismu po ukončení činnosti
- využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích
- uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry
- příprava organismu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti; správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv
- bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- pohybové hry, pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní, bez náčiní; motivační, tvořivé a napodobivé hry
- základy gymnastiky, průpravná cvičení; cvičení s náčiním a na vybraném nářadí
- rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky
- základy atletiky, průpravné atletické činnosti; varianty chůze; běhy na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh (podle schopností žáků); skok do dálky; hod míčkem

- základy sportovních her, průpravné hry; základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti; hry s upravenými pravidly
- turistika a pobyt v přírodě, chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu
- pobyt v zimní přírodě; hry na sněhu a na ledě; základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech; bezpečnost při pohybových aktivitách na sněhu
- další pohybové činnosti a netradiční sporty podle podmínek školy, podle zájmu a možností žáků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- organizace při TV, základní organizační činnosti
- komunikace v TV, smluvené povely a signály
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her
- zásady sportovního jednání a chování; fair play

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák by mohl

- usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností
- cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení
- využívat základní kompenzační a relaxační techniky
- uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc

Učivo

- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity
- rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností
- prevence a korekce svalových dysbalancí, průpravná, kondiční, koordinační, koncentrační a postřehová cvičení, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, vhodný oděv a obuv ve specifickém prostředí

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák by mohl

- zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti

Učivo

- pohybové hry s různým zaměřením, pohybové hry s netradičními pomůckami
- gymnastika, cvičení s náčiním a na vybraném nářadí
- rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem
- atletika, starty; běhy na dráze, v terénu (podle schopností a možností žáků), skok do dálky, skok do výšky, hod míčkem, hod granátem, vrh koulí (podle možností a vybavení školy)
- sportovní hry s upravenými pravidly (výběr podle možností školy)
- plavání, prvky zdravotního plavání (podle podmínek školy)
- turistika a pobyt v přírodě, základní poznatky z turistiky, chůze a orientace v terénu; táboření,

základní turistické dovednosti, ochrana přírody

- základní techniky jízdy na lyžích, na sáňkách a bobech; pobyt v zimní přírodě; bezpečnost

pohybu v zimní horské krajině a při pohybových aktivitách na sněhu (podle podmínek školy)

- další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák by mohl

- dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách
- sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony

Učivo

- komunikace v TV, smluvené povely, signály, gesta, základy odborné terminologie, vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech
- historie a současnost sportu, významné sportovní soutěže
- pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her

1. stupeň

1. - 3. ročník

I. Cvičení pro správné držení těla

Cvičení, která jsou zaměřena na posilování, uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin, na zvětšování rozsahu pohyblivosti kloubů, na získání návyků správného držení těla. Návčík dýchání. Relaxační cvičení. Hygiena při TV, osobní hygiena, komunikace v TV, smluvené povely, signály, gesta, základy odborné terminologie.

II. Kondiční cvičení

Chůze - navození správného držení těla při chůzi, chůze daným směrem, chůze po čáře, chůze v zástupu za učitelem, návčík rytmické chůze a překračování překážek při chůzi.

Běh - nácvik našlapování při běhu, zvedání nohou, ohýbání v kolenou, nácvik výběhu na daný signál, běh po celé ploše, běh v zástupu.

Skoky - poskoky na místě snožmo a střídavě na jedné a druhé noze, poskoky z místa, skok přes čáru.

Lezení - libovolným způsobem, lezení vpřed, podlézání, přelézání a prolézání vhodných překážek.

Házení a chytání - nácvik v chytání koulejícího se míče po zemi, nácvik chytání hozeného míče, házení na terč a cíl, nadhazování míče oběma rukama. Manipulace s různými druhy materiálů.

Cvičení s využitím lavičky - výstup na lavičku, přechod lavičky, sestup z lavičky. klek apod. **Cvičení s využitím švédské bedny** - prolézání dílů švédské bedny.

III. Koordinační cvičení

Cvičení pohybové koordinace - pohyb končetin i se zavřenýma očima, žáci si uvědomují jednotlivé části svého těla.

IV. Základy gymnastických cvičení

Vzpor dřepmo, sed roznožný s předklonem, poskoky snožmo, válení sudů, nácvik 1. fáze kotoulu - „okénko“, postoje na jedné noze.

V. Hudebně pohybové činnosti

Cvičení je zaměřené na soulad pohybu s rytmem hudby nebo rytmem říkanky. Chůze a běh v základním tempu, střídání chůze a běhu podle hudby.

VI. Základy sportovních her

Hry s míčem, kolektivní hry, honičky, tvořivé a napodobivé hry. Základní pravidla her.

VII. Sezónní činnosti

V zimním období hry na sněhu, nácvik chůze po kluzké ploše, sáňkování. Turistika - během celého roku. Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti. Hlavní zásady ošetření drobných poranění. Žáci by měli umět požádat o pomoc.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje vztahy k druhým lidem.

Spolupráce a soutěživost - rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci : nesouhlas, odpor apod.

4. - 6. ročník

I. Cvičení pro správné držení těla

Opakování a obměňování cviků pro 1. - 3. ročník.

Zvyšování tělesné zdatnosti, důraz na správný pohybový projev a správné držení těla. Komunikace v TV, smluvní povely, signály, gesta.

II. Kondiční cvičení

Chůze - upevňování správného držení těla při chůzi - vyrovnání hlavy, zad, vtažení břicha, souhybné pohyby paží a nohou. dostatečné zdvihání chodidel, chůze v zástupu, chůze ve dvojicích, nácvik chůze po schodech. Základní termíny tělocvičné terminologie.

Běh - prohlubování nácviku pohybů nohou a paží při běhu, správné dýchání, běh v zástupu, běh udaným směrem, výběh na daný signál ze stoje nebo dřepu.

Skoky - poskoky na místě snožmo i střídavě, přeskok přes lano, přeskok napjaté gumy, nácvik skoku do dálky.

Lezení - podlézání, přelézání a prolézání překážek, které jsou vyšší než v předcházejících ročnících, vystupování a sestupování - žebřiny.

Házení a chytání - chytání prudce se koulejícího míče, chytání hozeného míče, nadhazování a chytání míče. Nácvik hodů míčkem do dálky horním obloukem.

III. Koordinační cvičení

Opakování a obměňování cviků z nižších ročníků. Korektivní cvičení v souvislosti se zdravotním oslabením žáků.

IV. Základy gymnastických cvičení

Nácvik kotoulu, převaly stranou v lehu na rovné podložce. Cvičení na lavičce.

V. Hudebně pohybové činnosti

Pohybové vyjádření hudebních pojmů: vysoko, nízko. Využívání základních kompenzačních a relaxačních technik.

VI. Základy sportovních her

Základy míčových her, závodivé hry, honičky. Kolektivní hry s využitím chůze, běhu. Dodržování zásad spolupráce v družstvu při kolektivních hrách.

VII. Sezónní činnosti

V zimním období hry na sněhu, chůze po kluzké ploše, sáňkování, bobování, základy lyžování. Dodržování hygienických a bezpečnostních zásad pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc, vztahy a naše třída.

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů - problémy v mezilidských vztazích.

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole.

2. stupeň

7. - 8. ročník

I. Cvičení pro správné držení těla

Opakování a obměňování cviků z nižších ročníků, zvyšování náročnosti, snaha o zdokonalování základních lokomocí. Dbáme na správné provedení pohybových činností.

II. Cvičení pro rozvoj vytrvalosti a posilování

Chůze - přes nízké překážky, chůze v zástupu, ve dvojicích, v řadě, nácvik chůze vzad.

Běh - běh na 10 - 16 m s výběhem na daný signál, změny směru běhu, zpomalování, zrychlování.

Skoky - poskoky na místě, skok do dálky s krátkým rozběhem i bez rozběhu.

Lezení - zdokonalování osvojených druhů lezení, přelézání, podlézání, prolézání vhodných překážek.

Házení a chytání - hod do dálky horním obloukem, koulení míče na cíl, chytání míče, přehazování vyšších překážek. Cvičení se švihadly.

III. Koordinační cvičení - opakování, procvičování, prohlubování a obměňování cviků z nižších ročníků.

IV. Základy gymnastických cvičení

Převaly, nácvik kotoulu. Rychlé změny poloh a postojů. Rovnovážné postoje.

V. Rytmická gymnastika

Pohybové vyjádření pojmů: nízko, vysoko, pomalu, rychle.
Cvičení s hudbou.

VI. Základy sportovních her

Základy fotbalu, házené, košíkové, vybíjené. Různé závodivé hry.

VII. Atletika

Základy atletických disciplin: běh na krátké tratě, skok do dálky, hod kriketovým míčkem.

VIII. Sezónní činnosti

Turistika, sáňkování, lyžování. Dodržování základních zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při sportovních činnostech. Zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění - relaxace), hledání pomoci při potížích.

Multikulturní výchova

Kulturní rozdíly - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik - zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy.

Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, vztahy mezi kulturami, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti, důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích, uplatňování principu slušného chování, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti.

Environmentální výchova

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek: význam ochrany přírody a kulturních památek při masových sportovních akcích, vliv lidských aktivit na změny v krajině.

9. - 10. ročník

I. Cvičení pro správné držení těla

Protahovací, posilovací cviky, dechová a relaxační cvičení. Kompenzační cvičení k vyrovnávání jednostranného pracovního zatížení žáků.

II. Kondiční a koordinační cvičení

Chůze, běh, lezení, skok, závodivé hry s náčiním i bez náčiní.

III. Rytmická gymnastika

Cvičení s hudbou, základy tance - mazurka.

IV. Základy sportovních her

Základy košíkové, fotbalu, házené. Můžeme zařadit i stolní tenis, badminton.

V. Sezónní činnosti

Turistika, sáňkování, lyžování.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Mediální výchova

Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne.

Multikulturní výchova

Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur. odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, různé způsoby života.

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA /zpracovala Mgr. Anna Tomanová/

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy zdravotního oslabení žáků. Zařazení žáků do ZdrTV se provádí na doporučení lékaře. Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního oslabení.

Cílem je zmírnění nebo odstranění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech
- zaujímat správné základní cvičební polohy
- zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- zvládat techniku speciálních cvičení, korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- konkrétní zdravotní oslabení, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obuv

pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení.

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

• základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení podle typu oslabení, relaxační cvičení – celková a lokální, dechová cvičení – správný dechový stereotyp.

A Oslabení podpůrně pohybového systému

A 1 Poruchy funkce svalových skupin

A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení

A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany

A 4 Poruchy stavby dolních končetin

Cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně steh; zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního, hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech; spinální cvičení; posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu.

B Oslabení vnitřních orgánů

B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému

B 2 Oslabení endokrinního systému

B 3 Obezita

B 4 Oslabení vnitřních orgánů

Cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva – viz skupina A; rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu; rovnovážná a koordinační cvičení.

C Oslabení smyslových a nervových funkcí

C 1 Oslabení zraku

C 2 Oslabení sluchu

C 3 Neuropsychická onemocnění

Cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz skupina A; vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému; rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; orientaci v prostoru; zrakovou lokalizaci; u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně

VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák by mohl

- mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení
- zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení

Učivo

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- základní termíny osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

- soubor speciálních cvičení pro jednotlivé typy zdravotního oslabení, je shodný pro 1. i 2. stupeň, učivo tohoto tématu je uvedeno na 1. stupni a je využitelné i pro 2. stupeň

VŠESTRANNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení.

Pracovní a výtvarná výchova (zpracovala Mgr. Iveta Ostrýžová)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pracovní a výtvarná výchova je realizován v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku základní školy speciální. V 1.až 3.ročníku je časová dotace 4 hodiny týdně, ve 4. až 6.ročníku 5 hodin týdně, celkem tedy 27 hodin. V tomto počtu je zahrnuto 6 hodin z disponibilní časové dotace.

V 7. až 10.ročníku se vyučuje po 6 hodinách týdně, celkem 24 hodin. Byly využity 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Pracovní a výtvarná výchova je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností. Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážít si práce své i druhých.

Při práci na výrobku se zpravidla užívá více technik, proto výtvarnou výchovu řadíme jako součást výchovy pracovní.

V rámci pracovní a výtvarné výchovy dochází k rozvíjení řeči ve formě verbalizace činnosti, pojmenování materiálů, pomůcek, hodnocení výsledků činnosti apod. Důsledným vedením k překonávání obtíží a dokončování úkolů se utvářejí volní vlastnosti a pracovní návyky žáků.

Při všech pracích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Způsob realizace vyučování závisí na podmínkách, možnostech školy a schopnostech žáků. Stejně učivo je určeno chlapcům i dívkám.

U žáků rozvíjíme tyto klíčové kompetence

- individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch, učíme žáky operovat s obecně užívanými termíny, znaky, symboly, vedeme žáky k sebehodnocení
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami
- chceme žáky naučit základům týmové práce, učíme je zároveň odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- učíme žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky
- všemi dostupnými způsoby pomáháme žákům při profesní orientaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova je rozdělen do těchto tematických celků: Výtvarná výchova, Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a Práce v domácnosti na 1.stupni a Výtvarná výchova, Práce s technickými materiály, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a Práce v domácnosti na 2.stupni.

1.stupeň

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních
- uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě
- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

Učivo

1. -3. ročník

- rozvíjení grafomotoriky
- malba a kresba tradičními prostředky (pastelky, voskové pastelky, vodové a temperové barvy, malování křídami na asfalt,...)
- kresba tvarově nenáročných předmětů
- barevné skvrny vodovými nebo temperovými barvami
- kresba lidské postavy, schematické kreslení zvířat
- kreslení předmětů vycházejících z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (kapesník,..), obdélníku (ručník, okno,..)
- jednoduchá koláž (papír, textil, dokreslování)

4. -6. ročník

- malba a kresba tradičními i netradičními prostředky a jejich kombinací (křídý, voskové pastelky, vodové a temperové barvy)
- kresba lidské postavy, schematické kreslení zvířat
- kreslení předmětů vycházejících z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (kapesník,..), obdélníku (ručník, okno,..)
- jednoduchá koláž (papír, textil, dokreslování)
- barevné skvrny vodovými nebo temperovými barvami
- seznámení s obrazy J.Lady a M.Alše
- vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních
- prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy)

-netradiční výtvarné techniky podle schopností žáků

SEBEOBSLUHA

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání
- udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- pečovat o své tělo, svůj zevnějšek a své osobní věci
- zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi
- dodržovat zásady účelného oblékání

Učivo

1. -3. ročník

- osobní hygiena, základní hygienické návyky (používání WC, kapesníku, hřebenu, čištění zubů,...)
- oblékání, svlékání a skládání oděvů, obouvání
- ukládání obuvi a svrchního oblečení na určené místo
- zapínání a rozepínání knoflíků a zdrhovadel
- péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí
- otevírání , zavírání, odemykání a zamykání dveří
- zhasínání a rozsvěcování světla
- stolování ve třídě a ve školní jídelně

4. -6. ročník

- základní hygienické návyky a osobní hygiena celého těla
- oblékání, svlékání a skládání oděvů, obouvání
- ukládání obuvi a svrchního oblečení na určené místo
- zapínání a rozepínání knoflíků, zdrhovadel, háčků a patentů
- běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění
- péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí
- otevírání , zavírání, odemykání a zamykání dveří

- zhasínání a rozsvěcování světla
- stolování ve třídě a ve školní jídelně
- utírání prachu, sbírání a vynášení odpadků, zachovávání čistoty

-

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev
- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů
- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému náčiní
- udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Učivo

1. -3. ročník

- pracovní pomůcky a nástroje-pojmenování, funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- třídění různých druhů drobného materiálu podle velikosti, barvy, tvaru
- ukládání roztříděného materiálu do různých nádob, krabic, zásuvek
- manipulace s drobným materiálem (přesýpání, překládání,...)
- sbírání a nalepování listů
- navlékání korálků, jeřabin,...
- stříhání papíru, provázku, vlny a dalších materiálů
- mačkání, trhání, překládání papíru
- polepování předmětů papírem

- modelování v písku, z plastelíny, moduritu (kulička, had, ovoce, zvířata, pletení vánočky,..)
- vykrajování tvarů pomocí formiček
- lidové zvyky, tradice, řemesla, užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů

4. -6. ročník

- pracovní pomůcky a nástroje-pojmenování, funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- manipulace s drobným materiálem (přesýpání, překládání,...)
- navíjení vlny nebo provázku na cívku, na klubko
- sbírání a rozlišování listů, nalepování listů
- navlékání korálků, jeřabin,...
- splétání provázků, bužírky a dalších materiálů
- nácvik uzlu a kličky
- stříhání papíru, provázku, vlny a dalších materiálů
- vytrhávání předkreslených tvarů
- lepení papíru
- jednoduché skládanky z papíru
- vystřihování papíru podle předkreslené linie
- polepování předmětů papírem
- modelování z plastelíny, moduritu (ovoce, zelenina, zvířata, jednoduché postavičky,..)
- vykrajování tvarů pomocí formiček
- lidové zvyky, tradice, řemesla, užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracovat podle slovního návodu, předlohy

- spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty
- udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Učivo

1. -3. ročník

- stavění z kostek (komíny, mosty, zdi, domy)
- skládání kostek do krabice
- skládání různých druhů stavebnic dle vybavenosti školy (hříbky, mozaika,..)
- jednoduché puzzle

4. -6. ročník

- sestavování tvarů ze špejlí, dřívěk,..
- obtížnější puzzle (dle schopností žáků)
- sestavování modelů ze stavebnic
- demontáž modelů a ukládání do krabic

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě
- používat lehké zahradní náčiní

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny
- volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě

Učivo

1. -3. ročník

- pozorování podmínek pro život rostlin (voda, světlo, teplo, půda, vzduch)
- pozorování klíčení rostlin v koutku živé přírody (hrách, fazole)
- zalévání pokojových rostlin
- omývání listů pokojových rostlin
- pěstování ředkviček, hrachu, mrkve a květin na školním pozemku

-sběr kaštanů

4. -6. ročník

- pozorování podmínek pro život rostlin (voda, světlo, teplo, půda, vzduch-
- zalévání pokojových rostlin
- omývání listů pokojových rostlin
- odstraňování odumřelých částí rostlin
- kypření půdy
- příprava půdy před setím (rytí, hrabání, kolíkování)
- setí do řádků a jamek
- pěstování ředkviček, hrachu, mrkve a květin na školním pozemku
- pletí záhonů
- hrabání listí, trávníku
- podzimní práce na zahradě
- sbírání léčivých rostlin, šípků, kaštanů

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- upravit stůl pro jednoduché stolování
- připravit jednoduchý pokrm
- chovat se vhodně při stolování
- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- zvládat drobné úklidové práce

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- znát základní vybavení kuchyně
- připravit jednoduché pohoštění
- uplatňovat zásady správné výživy
- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji
- vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti

Učivo

1. -3. ročník

- základní vybavení kuchyně (správné pojmenování a používání)

- stolování (jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování)
- práce s drobným kuchyňským náčiním, bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami
- základy vaření (čaj, mazání chleba,..)
- drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, zametání podlahy)

4. -6. ročník

- základní vybavení kuchyně (správné pojmenování a používání)
- základy stolování
- potraviny (výběr, nákup a skladování potravin)
- základy vaření (čaj, kakao, brambory, mazání chleba, jednoduchý moučník atd. dle schopností dětí)
- drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, zametání a mytí podlahy, vysávání prachu, vynášení odpadků)

2.stupeň

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák by mohl

- uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby
- uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy
- při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ
- hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele

Učivo

7. -10. ročník

- prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností (umístění těla a objektů v prostoru, kresba, malba, grafika, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru)
- rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné i umělecké produkce (malba, kresba, objekty, fotografie, animovaný film)
- výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy), vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních
- kresba a malba s náměty ze života
- kreslení předmětů geometrických tvarů (kruh-koláč, knoflík, čtverec-kapesník, šachovnice, ovál-velikonoční vejce, obdélník-ručník, okno,...)

- rozlišování odstínů a ladění barev
- ukázky ilustrací J.Lady, J.Čapka, J.Trnky, K.Svolinského
- návštěvy výstav výtvarného umění

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák by mohl

- rozlišovat různé druhy materiálů
- získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím

Učivo

7. -10. ročník

- práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy; materiály, vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování (pojmenování, správné zacházení, údržba,..)
- jednoduché pracovní operace a postupy
- řemesla a tradice

Práce s papírem

- poučení o výrobě papíru
- stříhání, skládání, trhání, děrování papíru
- obkreslování šablony
- vystřihování podle předkreslené linie
- vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru (vločky, dečky, záložky,..)
- lepení barevných papírů-mozaika
- balení dárků, balíčků

Práce se dřevem

- struktura dřeva, dřeva měkká a tvrdá

- opracování povrchu dřeva brusným papírem
- zatloukání a vytahování hřebíků
- řezání dřeva pilkou
- úprava dřeva pilníkem
- vrtání děr do dřeva pomocí vrtáků
- povrchová úprava dřeva barvami a laky
- spojování dřeva pomocí vrutů

Práce s textilem

- poučení o základních druzích tkanin a jejich užití
- základní ruční stehy (přední, zadní, obšívací)
- sešívání látek zadním stehem
- vyšívání (základní stehy)
- přišívání knoflíků
- seznámení se šicím strojem
- háčkování a pletení dle schopností žáků

Práce s ostatními materiály

- ohýbání, splétání, štípání drátu
- rovnání a ohýbání plechu
- řezání, vrtání a broušení plastu

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy

žák by mohl

- sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model
- zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi
- provádět údržbu jednoduchých předmětů
- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy

Učivo

7. -10. ročník

- sestavování modelů konstrukčních stavebnic
- demontování modelů, ukládání součástí do krabic
- rozebrání a složení jednoduchých mechanických strojů (mlýnek na maso)
- práce s elektrotechnickou stavebnicí

- zacházení s elektrickými spotřebiči, pravidla bezpečnosti
- vkládání baterií do ruční svítilny, tranzistorového přijímače apod.
- výměna žárovky
- práce s návodem, předlohou

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy

žák by mohl

- volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě
- znát hlavní zásady pěstování zeleniny
- používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě
- znát běžné druhy ovoce
- seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin
- vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě

Učivo

7. -10. ročník

- ošetřování pokojových rostlin
- využití květin v interiéru i exteriéru, jednoduchá vazba, aranžování květin
- základní podmínky pro pěstování, výživa rostlin
- pojmy-osivo, sadba, výpěstky
- příprava půdy k setí a sázení, rytí, kopání, kypření
- pletí a přihnojování záhonů
- pěstování květin a zeleniny dle místních podmínek
- sklizeň a uskladnění zeleniny
- sklizeň, třídění a skladování ovoce
- zavařování ovoce
- využití padaného ovoce
- konzervování ovoce a zeleniny
- choroby a škůdci ovocných stromů a ochrana proti nim
- zakládání kompostu
- údržba zahradního nářadí
- úprava zahrady na podzim (práce s kolečkem, lopatou)
- sběr léčivých bylin
- rostliny jedovaté, alergie
- podmínky chovu zvířat v domácnosti, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se zvířaty

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák by mohl

- zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- používat vhodné prostředky při práci v domácnosti
- používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče
- přípravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu
- dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky

Učivo

7. -10. ročník

- hygiena provozu domácnosti
- údržba podlahovin (zametání, mytí, pastování, luxování)
- utírání prachu, čištění nábytku
- stlaní postele
- hygiena sociálního zařízení (WC, koupelna)
- prací a čisticí prostředky a bezpečné zacházení s nimi
- údržba oděvů a textilií, praní, sušení a žehlení prádla
- elektrické spotřebiče (funkce, užití, ovládání, nebezpečí úrazu elektrickým proudem)
- kuchyně (základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu)
- mytí a utírání nádobí
- nákupy a uchovávání potravin
- potraviny, způsoby konzervace
- základní způsoby tepelné úpravy
- příprava jednoduchých pokrmů (čaj, mléko, vejce, polévka ze sáčku, bramborová a krupicová kaše, jednoduchý moučník,...)
- zásady zdravé výživy
- úprava stolu, chování u stolu, zdobné prvky a květiny na stole, prostírání při slavnostních příležitostech

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (kreativita)
 Výchova demokratického občana (mezilidské vztahy)
 Environmentální výchova (ochrana přírody, péče o životní prostředí)

Učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň						2. stupeň			
		1. -6. ročník						7.- 10. ročník			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Psaní	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Řečová výchova + smyslová výchova	2	2	3	3	3	3	2	2	2	2
Matematika a její aplikace	Matematika	2	2	2	3	3	3	4	4	4	5
Informační a komunikační technologie		0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Člověk a jeho svět	Věcné učení	1	1	1	1	1	1				
Člověk a společnost	Věcné učení	0	0	1	1	1	1	2	2	2	2
Člověk a příroda	Věcné učení	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3
Umění a kultura	Hudební výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví							0	1	1	0
	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování + výtvarná výchova	4	4	4	5	5	5	6	6	6	6
Průřezová témata		P						P			

<u>Celkem</u>		18 19 23 25 25 25	28 29 29 28
Celková povinná časová dotace		135	114
Disponibilní časová dotace		10	11

DISPONIBILNÍ časové dotace k I. dílu

Řečová výchova - 1. st. (+4), 2. st. (+4) hod.

Matematika - 1. st. (+3), 2.st. (+5) hod.

ICT - 1. st. (+3) hod.

Hudební výchova -1. st. (-6) hod.

Pracovní + výtvarná výchova – 1. st. (+6), 2. st. (+2)

DÍL II
VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKU S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A
SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI

Pojetí a cíle vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami v základní škole

Pojetí vzdělávání

Součástí humanizace našeho speciálního školství je umožnit uplatnění práva na vzdělávání a získání základů vzdělání, na přiměřené úrovni, i žákům s nejtěžšími formami mentálního postižení a žákům s postižením více vadami, kteří byli v minulosti osvobozeni od školní docházky. Jejich vzdělávání je velmi náročné a není realizovatelné v pojetí základního vzdělávání běžného vzdělávacího proudu. Vlastní obsah vzdělávání žáků s nejtěžšími formami zdravotního postižení je sebeobsluha, hygiena a stravování. Rozvoj psychiky je úzce spojen s rozvíjením tělesných funkcí, zejména motoriky, což vyžaduje i intenzivní rehabilitační péči.

Pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením je charakteristické individualizované vyučování. Vnitřní členění tříd nevychází z věkových charakteristik žáků, ale z úrovně jejich individuálních schopností a potřeb, které jsou určující pro obsah vzdělávání. Režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení žáků. Pro každého žáka je vypracován individuální vzdělávací plán.

K organizačnímu zabezpečení patří i vhodné prostorové a materiální vybavení – třída a místnost pro relaxaci a individuální práci se žákem, vhodný nábytek, kompenzační pomůcky potřebné pro rozvíjení hybností žáků.

Cíle vzdělávání

U žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem nelze předpokládat dosažení základního vzdělávání.

Usilujeme o naplnění těchto cílů:

- Vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy
- Rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí

- Vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony
- Vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city
- Rozvíjet žákovu pozornost, vnímavost a poznání

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- Rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- Poznává a rozlišuje základní piktogramy
- Poznává tiskací písmena
- Napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- Používá učební pomůcky

2. Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- Řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- Chápe a plní jednoduché příkazy
- Orientuje se v okolním prostředí
- Orientuje se v časovém režimu dne
- Překonává pocity strachu

3. Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- Poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- Reaguje na své jméno
- Reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- Vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- Dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

4. Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- Uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- Zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- Rozlišuje osoby různého pohlaví
- Navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím
- Spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- Chová se zdrženlivě k neznámým osobám

5. Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- Zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- Poznává a používá předměty denní potřeby
- Rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- Využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- Podílí se na jednoduchých praktických činnostech

Rozumová výchova (zpracovala Mgr. Anna Tomanová)

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Rozumová výchova je zařazen do všech ročníků. Jednotlivé týdenní hodinové dotace jsou rozděleny následovně: V 1. - 3. ročníku 2 hodiny, ve 4.- 7. ročníku 3 hodiny, v 8. - 10. ročníku 4 hodiny. Celkem je týdenní hodinová dotace 30 hodin. V tomto vzdělávacím oboru jsme nevyužili žádnou disponibilní časovou dotaci k posílení učiva.

Rozumová výchova má zásadní a stěžejní význam ve výchovně vzdělávacím procesu žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Jejím prostřednictvím se žáci učí hledat a rozvíjet vhodnou formu komunikace s okolím. Komunikace jim umožňuje spolupráci s okolním světem a především uspokojování jejich základních fyziologických potřeb: jídla, pití, tepla a pocitu bezpečí. Výchozím prostředkem není psaný projev a většinou ani mluvená řeč. Při výuce využíváme různé formy alternativní a augmentativní komunikace (Makaton, piktogramy, metody sociálního čtení atd.), které umožňují žákům dorozumívat se s okolím a vyjadřovat tak svoje primární potřeby, přání, pocity a reagovat na podněty z okolí. Proto je rozvoj rozumových schopností u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami velice významný a smysluplný.

Rozumová výchova je rozdělena na následující tematické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností.
- Rozvíjení logického myšlení a paměti.
- Rozvíjení grafických schopností.

Jednotlivé okruhy se vzájemně prolínají a doplňují. Snažíme se o rozvoj rozumových schopností na optimální možné úrovni. Klademe důraz na kultivaci osobnosti žáků, působíme na jejich chování tak, aby soužití s nimi nekladlo mimořádné nároky na jejich okolí, rozvíjíme estetické vnímání a cítění.

Rozvoj psychických funkcí je velice úzce spjat s rozvojem motoriky, protože pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických funkcí. Pohyb umožňuje jedinci vyhledávat nové jevy prostředí, vnímat a nalézat mezi nimi vzájemné vztahy. Ovlivňuje tak přímo procesy myšlení. Analýza a syntéza pohybů zkvalitňuje analyticko - syntetickou činnost mozkové kůry. Motorická činnost je spjatá se slovním vyjádřením a následným rozvojem řeči.

Rozvíjení pohybové paměti a vytváření pohybů v představách ovlivňuje kladně rozvoj všech druhů paměti a představivosti.

Působením motorických podnětů se vytvářejí v mozkové kůře ohniska optimální vzrušivosti, dochází k indukci nervových pochodů, která je základem pozornosti.

Rozumová výchova umožňuje rozvoj poznávacích schopností, komunikačních dovedností, logického myšlení, pozornosti, paměti, vytváření početních představ a rozvoj grafických dovedností. U některých žáků mohou tyto složky rozumové výchovy vést k osvojení základů čtení, především sociálního čtení, základů psaní, zpravidla genetického psaní a základní orientaci v sociálních vztazích. Nemůžeme však předpokládat, že žáci zvládnou osvojení trivia. Můžeme je však vést k osvojování sociálních, komunikačních a dalších dovedností, které jim zprostředkují základní orientaci v okolním prostředí.

Cílové zaměření vzdělávacího oboru

Hlavním cílem rozumové výchovy je poskytnout žákům speciálně pedagogickou péči, která vede k rozvinutí jejich rozumových schopností na optimální možnou úroveň. Při vzdělávání v tomto oboru se zaměříme na vytváření a rozvoj klíčových kompetencí, které vedou žáky k:

- Rozvoji rozumových schopností, pozornosti, vnímání poznatků z okolního prostředí.
- Rozvíjení komunikačních dovedností s ostatními lidmi.
- Uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a samostatnosti při každodenních nejzákladnějších činnostech. Snaha o dosažení co nejvyšší možné míry nezávislosti na péči ostatních osob.
- Rozvíjení řečových schopností za použití netradičních metod komunikace - alternativní a augmentativní komunikační systémy: sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody.
- Osvojení základů hůlkového písma.

- Zajištění pocitu bezpečí a jistoty jako základu vytváření vzájemných vztahů.
- Vytváření potřeb žáků projevat pozitivní city a spolupracovat s blízkými osobami.
- Vedení žáků k takové úrovni sociálních, komunikačních a dalších dovedností, které jim umožní určitou míru orientace v okolním prostředí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Rozvíjení poznávacích schopností

Očekávané výstupy

Žák by mohl:

- Pojmenovat části svého těla.
- Reagovat na oslovení jménem, znát své jméno.
- Orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu, vnímat prostor.
- Poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti.
- Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže.
- Znat členy své rodiny.
- Oslovovat jménem své spolužáky i učitele.

Učivo:

Vlastní osoba: uvědomování si vlastní osoby, znát a používat vlastní jméno, reakce na vlastní jméno, oslovení.

Ukazování částí těla a jejich pojmenování - u zrcadla s vedením ruky.

Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky, péče o zdraví.

Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže.

- Škola - seznámení s budovou školy, orientace ve škole. Vztahy ve škole, spolužáci, rozlišení chlapec - dívka, učitelé, pán, paní.
- Třída - orientace ve třídě, školní pomůcky, vztahy mezi spolužáky, budeme si pomáhat.
- Rodina, členové rodiny, jména členů rodiny: maminka, tatínek, sourozenci. Členové širší rodiny. Vztahy mezi lidmi: koho mám rád, kdo mě má rád.
- Prostorová orientace - časová orientace: roční období, části dne.

- Poznávání různých činností, předmětů, zvířat a jejich mláďat na obrázcích, modelech a ve skutečnosti.
- Třídění a řazení předmětů podle různých kritérií.
- Poznávání a rozlišování piktogramů.
- Sociální čtení - poznávání běžně používaných symbolů (WC, umývárna), poznávání dopravních symbolů.
- Psychomotorické hry.

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Očekávané výstupy

Žák by mohl:

- Koncentrovat se na určitou činnost.
- Rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků.
- Zvládnout složení dějových obrázků.
- Orientovat se na řádce, na stránce.
- Číst samohlásky, souhlásky, spojovat slabiky, číst krátká slova.
- Opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text, vyprávět podle obrázku.
- Porovnávat a přiřazovat číslice.

Učivo:

Manipulační činnosti doprovázené pojmenováním, komentářem.

Základní časové vztahy - nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra

- Orientace v čase - denní doby, činnosti v určitou denní dobu: ráno - snídaně, v poledne - oběd, večer - večeře, v noci - spánek
- Osvojování základních časových vztahů - teď, předtím, potom, dnes, včera, zítra. Roční období.

- Vytváření asociací: slovo = osoba, věc, činnost. Zobecňování: jablko, hruška = ovoce. Konkretizace: ovoce = jablko, hruška. Abstrakce: barva, počet, odvozování první hlásky ve slově. Negace: je - není, bylo - nebylo, chci - nechci, mám - nechci. Příčinné souvislosti: proč?
- Cvičení pozornosti: Porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků. Koncentrace pozornosti na určitou činnost - nejprve v rozsahu několika vteřin nebo minut. Motivace k soustředěné činnosti skupinové nebo individuální.

Pozorné sledování televize, videa. Rozvíjení volných vlastností, zejména vytrvalosti.

- Nácvik čtení globální metodou. Čtení samohlásek, souhlásek, spojování do slabik, případně do krátkých slov. Rozlišování velikostí tvarů, dvojic obrázků, skládání dějových obrázků. Reprodukce krátkého textu, vyprávění: co jsme viděli, co jsme dělali, co jsme měli k obědu. Orientace na řádce, na stránce, nácvik pohybu po řádce zleva doprava. Osvojování piktogramů. Psaní tiskacích písmen - vlastní jméno. Rozvíjení paměti, zapamatování a opakování slov, říkanek, básniček. Zapamatování 2 - 3 slov, hra na obchod.
- Vytváření představy počtu - hmatem, zrakem, verbálně. Vytváření a chápání kvantitativních vztahů: všechno, nic, mnoho, málo. Porovnávání čísel, přiřazování číslic. Pokus o psaní číslic.

Rozvíjení grafických schopností

Očekávané výstupy

Žák by mohl:

Uchopit a podržet podaný předmět.
Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní.
Nakreslit různé druhy čar.
Poznat grafickou podobu písmen.
Napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic.
Poznat základní geometrické tvary.

Učivo:

- Rozvíjení hrubé i jemné motoriky: cvičení paže, lokte, zápěstí. Cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů. Cvičení dlaní a prstů obou rukou, tvoření špetky.
- Uvolňovací cvičení ruky, prstů, manipulační činnosti s předměty: Uchopení předmětů do celé ruky, do špetky, do dvou prstů.
- Spontánní malba - prstem, houbou, úchop tužky a štětce, voskovkami, pastelkami, fixem, tužkou.

- Oblouky - horní a dolní oblouk oběma směry. Svislé čáry shora dolů, svislé čáry zdola nahoru.
- Odstředivé čáry: sluníčko, dostředivé čáry. Vlnovky, šikmé čáry shora dolů, šikmé čáry zdola nahoru. Smyčka nahoru, smyčka dolů.
- Písmena - pojem písmeno, první písmeno jména.
- Hůlkové písmo - pokus o psaní hůlkovým písmem (I,O,V,A). Rovnání písmen do řádků: můžeme použít písmena z plastické hmoty, z látky, z perníku. Tvarové prvky písmen tiskací abecedy. Číslice - pojem číslo. Poznávání základních geometrických tvarů.

1. - 3. ročník

(Týdenní hodinová dotace - 2 hodiny)

Rozvíjení poznávacích schopností

Učivo:

- Vlastní osoba: uvědomování si vlastní osoby, znát a používat vlastní jméno, reakce na vlastní jméno, oslovení.
- Ukazování částí těla a jejich pojmenování - u zrcadla s vedením ruky.
- Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky, péče o zdraví.
- Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže.

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Učivo:

- Manipulační činnosti doprovázené pojmenováním, komentářem.
- Základní časové vztahy - nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra.
- Orientace v čase - denní doby, činnosti v určitou denní dobu:
ráno - snídaně, v poledne - oběd, večer - večeře, v noci - spánek.

Rozvíjení grafických schopností

Učivo:

Rozvíjení hrubé i jemné motoriky: cvičení paže, lokte, zápěstí.

Cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů. Cvičení dlaní a prstů obou rukou, tvoření špetky.

Uvolňovací cvičení ruky, prstů, manipulační činnosti s předměty:

Uchopení předmětů do celé ruky, do špetky, do dvou prstů.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, hledání pomoci při potížích.

4. - 6. ročník

(Týdenní hodinová dotace - 3 hodiny)

Rozvíjení poznávacích schopností

Učivo:

Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky, péče o zdraví.

Škola - seznámení s budovou školy, orientace ve škole. Vztahy ve škole, spolužáci, rozlišení chlapec - dívka, učitelé, pán, paní.

Třída - orientace ve třídě, školní pomůcky, vztahy mezi spolužáky, budeme si pomáhat.

Rodina, členové rodiny, jména členů rodiny: maminka, tatínek, sourozenci. Členové širší rodiny. Vztahy mezi lidmi: koho mám rád, kdo mě má rád.

Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže.

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Učivo:

Osvojování základních časových vztahů - teď, předtím, potom, dnes, včera, zítra. Roční období.

- Vytváření asociací: slovo = osoba, věc, činnost. Zobecňování: jablko, hruška = ovoce. Konkretizace: ovoce = jablko, hruška. Abstrakce: barva, počet, odvozování první hlásky ve slově.
- Negace: je - není, bylo - nebylo, chci - nechci, mám - nechci. Příčinné souvislosti: proč?
- Cvičení pozornosti: Porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků. Koncentrace pozornosti na určitou činnost - nejprve

v rozsahu několika vteřin nebo minut. Motivace k soustředěné činnosti skupinové nebo individuální.
Pozorné sledování televize, videa. Rozvíjení volných vlastností, zejména vytrvalosti.

Rozvíjení grafických schopností

Učivo:

- Spontánní malba - prstem, houbou, úchop tužky a štětce, voskovkami, pastelkami, fixem, tužkou.
- Oblouky - horní a dolní oblouk oběma směry. Svislé čáry shora dolů, svislé čáry zdola nahoru.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení.

7. - 8. ročník

**(Týdenní hodinová dotace : 7. ročník - 3 hodiny,
8. ročník - 4 hodiny)**

Rozvíjení poznávacích schopností

Učivo:

- Prostorová orientace - časová orientace: roční období, části dne.
- Poznávání různých činností, předmětů, zvířat a jejich mláďat na obrázcích, modelech a ve skutečnosti.
- Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky, péče o zdraví.
- Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže.

- Sociální čtení - poznávání běžně používaných symbolů (WC, umývárna), poznávání dopravních symbolů.

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Učivo:

- Nácvik čtení globální metodou. Čtení samohlásek, souhlásek, spojování do slabik, případně do krátkých slov.
- Rozlišování velikostí tvarů, dvojic obrázků, skládání dějových obrázků. Reprodukce krátkého textu, vyprávění: co jsme viděli, co jsme dělali, co jsme měli k obědu. Orientace na řádce, na stránce, nácvik pohybu po řádce zleva doprava. Osvojování piktogramů. Psaní tiskacích písmen - vlastní jméno. Rozvíjení paměti, zapamatování a opakování slov, říkanek, básniček. Zapamatování 2 - 3 slov, hra na obchod.

Rozvíjení grafických schopností

Učivo:

- Odstředivé čáry: sluníčko, dostředivé čáry. Vlnovky, šikmé čáry shora dolů, šikmé čáry zdola nahoru. Smyčka nahoru, smyčka dolů.
- Písmena - pojem písmeno, první písmeno jména.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj:

Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů.

9. - 10. ročník (Týdenní hodinová dotace - 4 hodiny)

Rozvíjení poznávacích schopností

Učivo:

- Třídění a řazení předmětů podle různých kritérií.
- Poznávání a rozlišování piktogramů.
- Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky, péče o zdraví.
- Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže.
- Sociální čtení - poznávání běžně používaných symbolů (WC, umývárna), poznávání dopravních symbolů.
- Psychomotorické hry.

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Učivo:

- Vytváření představy počtu - hmatem, zrakem, verbálně. Vytváření a chápání kvantitativních vztahů: všechno, nic, mnoho, málo. Porovnávání čísel, přiřazování číslic. Pokus o psaní číslic.

Rozvíjení grafických schopností

Učivo:

- Hůlkové písmo - pokus o psaní hůlkovým písmem (I,O,V,A).
Rovnění písmen do řádků: můžeme použít písmena z plastické hmoty, z látky, z perníku. Tvarové prvky písmen tiskací abecedy. Číslice - pojem číslo. Poznávání základních geometrických tvarů.

Výukou prostupují tato průřezová témata:

Mediální výchova

Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na každodenní život, role médií v každodenním životě jednotlivce, role filmu a televize v životě jednotlivce.

Řečová výchova /zpracovala Bc. Jaroslava Sluková/

Řečová výchova se vyučuje v 1. – 10. ročníku s hodinovou dotací dvě hodiny týdně. Nevyužili jsme žádné disponibilní hodinové dotace.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Předmět řečová výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních schopností a dovedností dětí, které jsou předpokladem k integraci a sociální adaptaci. Je začleněna do všech předmětů i všech ročníků, zaměřuje se na výslovnost, intonaci, rytmizaci, dechová, hlasová i artikulační cvičení. Dále rozšiřujeme slovní zásobu (verbální i neverbální), řečové schopnosti a rozvoj komunikace jako prostředku orientace ve svém okolí. Prostřednictvím různých didaktických her, předmětů denní potřeby, obrázků a jiných metod, učíme žáky vyjadřovat své pocity, přání a umět reagovat na různé podněty. Rozvíjení řečových dovedností docela zásadně ovlivňuje rozvoj citových, poznávacích i volních vlastností žáků.

U žáků se závažnými komunikačními problémy ve speciální základní škole využíváme augmentativní a alternativní metody komunikace. Řečová výchova jde ruku v ruce s logopedickou péčí, která má podstatnou úlohu ve vzdělávacím systému speciálního školství.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- rozvíjení řečových schopností – učení se nových slov a obohacení slovní zásoby
- základní orientace v základních textech
- získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu
- motivace ke čtení a schopnosti naučit se reprodukovat krátký text
- důraz na praktické dovednosti
- nácvik alternativní a augmentativní komunikace (piktogramy, sociální čtení....)
- dorozumívání se v sociálním prostředí, sdělování názorů, pocitů a přání
- vytváření kladně emočních situací
- umět zvládat praktické dovednosti
- napodobování různých zvuků a hlasů
- zvládnutí artikulačních cvičení mluvidel
- upevňování smyslového vnímání, pozornost, soustředěnost

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

1. období : 1. – 3. ročník

Rozvoj řeči a komunikačních schopností:

- reakce na hlas učitele, spolužáků a porozumění řeči
- cvičení rtů, jazyka a celých mluvidel
- orofaciální stimulace
- dechová a fonační cvičení
- masáže a stimulace mluvidel – vysunování a zasunování jazyka, zavírání a otvírání úst, správné polykání
- napodobování hlasů zvířat
- nácvik systémů alternativní a augmentativní komunikace
- nácvik souhlasu či nesouhlasu verbálně nebo gesty
- motivace k slovnímu projevu
- reagovat na své jméno a znát jméno své nejbližší osoby
- zaměřovat svoji pozornost na obrazovku PC, televizi

Očekávané výstupy:

Žák by mohl

reagovat na hlas učitele a spolužáků
správně dýchat při mluvení
napodobovat hlasy zvířat
projevovat souhlas či nesouhlas
reagovat na oslovení

2. období: 4. -6. ročník

Rozvoj řeči a komunikačních schopností:

- dechová a fonační cvičení pomocí různých předmětů
- nácvik foukání – sfukování svíčky, foukání bublin
- napodobování různých zvuků (auta, traktoru, vlaku...)
- projev souhlasu či nesouhlasu gesty
- reagování při oslovení vlastním jménem
- nácvik jmen spolužáků
- nácvik oromotoriky
- rozvoj slovní zásoby pomocí reálných předmětů či obrázků
- nácvik ovládnutí síly hlasu
- reagovat na jednoduché otázky
- popisovat obrázek, předměty svými slovy
- porozumění jednoduchým větám

Očekávané výstupy:

Žák by mohl

projevit libost či nelibost verbálně nebo gesty
znát zvuky různých zvířat, věcí
znát jména svých spolužáků
umět mluvit potichu a křičet
jednoduchými slovy popsat předmět nebo obrázek
porozumět mluvené řeči
umět naslouchat a soustředit se na řeč

2. stupeň: 7. – 10. ročník

Rozvoj řeči a komunikačních schopností

- nácvik jednoduchých říkanek a básniček
- využívání alternativní formy komunikace
- vedení jednoduchých tématických rozhovorů
- porozumění významu 2-3 slovných vět, tvořit větu
- komentovat dějovou posloupnost
- snaha o soustředěné naslouchání vyprávění
- individuální práce s logopedickým sešitem
- zaměřená pozornost na televizi, PC obrazovku či divadelní představení
- ovládání výukového programu na PC
- ovládat tempo a melodii hlasu
- diferencovat hlásky ve slově
- zdokonalovat techniky čtení
- nácvik poděkování, poprošení a pozdravu
- využívání komunikačních počítačových programů

Očekávané výstupy:

Žák by mohl

napodobovat různé hlasy a zvuky
zvládnout správné vedení fonetického cvičení
opakovat jednoduché básničky či říkanky
tvořit jednoduché věty o 3 – 4 slovech
delší dobu se soustředit na sledování PC programů pro děti
pozdravit verbálně nebo gesty
zvládnout jednoduchý rozhovor
samostatně pracovat s učebními pomůckami
umět vyjádřit libost či nelibost, své pocity
používat v řeči své jméno

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení pozornosti, soustředění a smyslového vnímání

Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebeovládání

Psychohygiena: dobrý vztah k sobě samému, dovednosti pro pozitivní naladění mysli

Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací nich

Sociální rozvoj:

Komunikace: verbální a neverbální sdělení

Mezilidské vztahy: péče o vztahy mezi lidmi, respekt, podpora, pomoc

Spolupráce a soustředivost: rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci

Poznávací schopnosti: vzájemné poznávání

Morální rozvoj

Postoje, hodnoty praktická etika: vytváření odpovědnosti, spolehlivosti a spravedlivosti

Multikulturní výchova

Lidské vztahy: upevňování slušného chování

Smyslová výchova / zpracovala Mgr. Lenka Dobrovolná /

Smyslová výchova se vyučuje v 1. - 10. ročníku.
Na 1. i 2. stupni po 4 hodinách týdně.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Smyslová výchova byla vytvořena ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Žáci si osvojují vhodné chování a jednání, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci, tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Cílevědomým vytvářením vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči rozvíjí jednotlivé smyslové analyzátory a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů.

Smyslová výchova systematicky procvičuje zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmatové vnímání, vizuomotoriku a prostorovou orientaci vždy v konkrétních situacích. Prolíná všemi vzdělávacími obory a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů.

Smyslová výchova je členěna do tematických okruhů:

- 1 -Rozvíjení zrakového vnímání
- 2 -Rozvíjení sluchového vnímání
- 3 -Rozvíjení hmatového vnímání
- 4 -Prostorová a směrová orientace
- 5 -Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti :

- 1 - uspokojování základních životních potřeb
- 2 - upevňování hygienických a stravovacích návyků
- 3 - orientaci v nejbližším okolí, ve třídě a škole
- 4 - vytváření základních schopností manipulace s předměty
- 5 - poznávání a pojmenovávání základních barev
- 6 - rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
- 7
- 8 - napodobování předváděných pohybů
- 9 - napodobování a rozlišování různých zvuků
- 10 - rozlišování a určování chuťových vlastností látek

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru :

1.stupeň

1.období : 1. - 3.ročník

Rozvíjení zrakového vnímání :

- vnímání prostoru oběma očima, jedním okem
cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů
- rozeznávání světla a tmy
- rozvoj zrakové percepce - stimulace očního kontaktu, cvičení očních pohybů
- sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí
- cvičení zrakového soustředění na lesklé a barevné předměty
- nasvětlování předmětů – fixace zraku.
- uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- uchopit předměty a manipulovat s nimi
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- napodobit předvedené pohyby

Rozvíjení sluchového vnímání :

- rozvoj sluchové percepce - otáčení se za zvukem s využitím zraku, později s jeho vyloučením
- nácvik sluchového soustředění na zvuky - ozvučenou hračku, chrastítko, cinkání lžice o talíř, bubínek, zpěv, hudbu
- nácvik sluchového soustředění na zvuky související s denním životem
- reagování na vlastní jméno, na oslovení, na zavolání
- poznávání a rozlišování zvuků s využitím zrakové podpory (zvonek, bubínek, mačkání papíru, klíče)
- určování původu a směru zvuku.
- sluchová cvičení bez využití zraku (zvonek, telefon, cinkání lžičky v hrnečku, tleskání, klepání, pískání)
- napodobování různých zvuků

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí

Rozvíjení hmatového vnímání :

- rozvíjení hmatové percepce - dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně
- rozvíjení hmatového vnímání manipulací s předměty
- nácvik úchopu předmětů různé velikosti
- výcvik hmatového vnímání, rozlišování předmětů dle velikosti, tvaru a povrchové úpravy

- hry s vodou (teplá, studená), hry ve vodě (nabírání, přelévání).
- hlazení jemných látek (samet, plyš, kožešina), navozování příjemných pocitů.

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

zvládat základní sebeobslužné dovednosti
poznat známé předměty podle hmatu

Prostorová a směrová orientace :

- vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
- orientace ve třídě: okna, dveře, stolek, lavice..
- orientace ve škole: šatna, chodba, třída, umývárna, WC.....
- orientace v prostoru: nahoře, dole, vpředu, vzadu...
- plnění jednoduchých příkazů: dej míč na stůl, pod stůl, polož panenku na židli, do vaničky, do kočárku apod.

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání :

-
- rozvoj čichové percepce - nádech nosem, výdech ústy, foukání
- cvičení sání, sání brčkem z umělé hmoty
- lízání medu, čokolády, lízátko
- rozlišování příjemných a nepříjemných vůní a pachů

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- poznat předměty čichem podle vůně
- rozlišit vůně a pachy

2.období : 4. - 6. ročník

Rozvíjení zrakového vnímání :

- rozvoj zrakové percepce - stimulace očního kontaktu, cvičení očních pohybů - sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí
- cvičení zrakového soustředění na lesklé a barevné předměty
- nasvětlování předmětů – fixace zraku
- sebezpozorování v zrcadle, identifikace s fotografií
- uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi
- skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice
- vnímání velikosti, tvaru a polohy předmětů
- řazení předmětů podle velikosti, rozlišování pojmů malý - velký, dlouhý - krátký
- poznávání ostatních dětí ve třídě
- rozlišování: stojí, sedí, leží
- poznávání a třídění dvou zřetelně odlišných předmětů (panenka, autíčko).
- třídění materiálu - dvě výrazně odlišné komponenty

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- rozlišovat tvary a barvy předmětů
- poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- napodobit předvedené pohyby

Rozvíjení sluchového vnímání :

- nácvik sluchového soustředění na zvuky související s denním životem
- reagování na vlastní jméno, na oslovení, na zavolání
- poznávání a rozlišování zvuků s využitím zrakové podpory (zvonek, bubínek, mačkání papíru, klíče), určování původu a směru zvuku
- sluchová cvičení bez využití zraku (zvonek, telefon, cinkání lžičky v hrnečku, tleskání, klepání, pískání)
- napodobování různých zvuků
- poznávání spolužáků a učitelů podle hlasu
- rozlišování zvuků na ulici (auto)
- rozlišování zvuků v přírodě (zpěv ptáků, šumění větru, zvuk tekoucí vody)
- sluchově motorická cvičení, cvičení a hry, v nichž se uplatňuje spojení zvuků s pohybem
- poslouchání hudby

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání
- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí

Rozvíjení hmatového vnímání :

- výcvik hmatového vnímání, rozlišování předmětů dle velikosti, tvaru a povrchové úpravy
- rozlišování vlastností předmětů: teplé - studené, měkké - tvrdé, suché – mokré, hladké - drsné, ostré - tupé, kulaté - hranaté, těžké - lehké
- hry s vodou (teplá, studená), hry ve vodě (nabírání, přelévání)
- hry s bublinkami (chytání, vytváření pěny)
- poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- zvládat základní sebeobslužné dovednosti
- poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů
- poznat známé předměty podle hmatu

Prostorová a směrová orientace :

- orientace ve třídě: okna, dveře, stolek, lavice..
- orientace ve škole: chodba, třída, WC.....
- orientace v prostoru: nahore, dole, vpředu, vzadu...
- nad - pod : na začátku, na konci....
- na - ve - do: na stole, do stolu, ve stole, na skříni, ve skříni, do skříně....
- směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru; řazení předmětů podle směrové orientace
- umísťování předmětů podle pokynů

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
- orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí
- rozlišovat vpravo – vlevo

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání :

- rozvoj chuťové percepce - správné kousání a polykání potravy
- rozlišování chutí ovoce, potravin, nápojů
- rozlišování a určování jednotlivých chuťových vlastností: sladký, hořký, slaný, kyselý, chutný, nechutný (dobrý - nedobrý)
- cvičení sání, sání brčkem z umělé hmoty
- lízání medu, čokolády, lízátko
- rozlišování příjemných a nepříjemných vůní a pachů

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- rozlišit jednotlivé chutě
- poznat předměty čichem podle vůně
- rozlišit vůně a pachy

2.stupeň : 7. - 10. ročník

Rozvíjení zrakového vnímání :

- třídění předmětů - tři komponenty nejprve velké a výrazně odlišné, postupně menší a méně odlišné (kaštiny, žaludy, šípky, hrách, fazole...)
- rozlišování plošných tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník)
- třídění obrázků podle obsahu: květiny, ovoce, zvířata...
- upevňování vizuomotorické koordinace. Napodobování různých pohybů předváděných učitelem
- cvičení směrové orientace: nahoru - dolů, dopředu - dozadu, vlevo - vpravo, na začátku - na konci
- skládání celků z části (stavebnice)
- poznávání změn a rozdílů na skutečných předmětech i na obrázcích
- třídění barev (vyhledávání předmětů stejných barev)
- řazení barevných kostek, střídání barev
- rozlišování dvou základních výrazně odlišných barev
- postupné poznávání všech základních barev a jejich pojmenování
- třídění předmětů podle barev

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- rozlišovat tvary a barvy předmětů
- poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti
- třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu
- napodobit předvedené pohyby

Rozvíjení sluchového vnímání :

- nácvik sluchového soustředění na zvuky související s denním životem
- reagování na vlastní jméno, na oslovení, na zavolání
- poznávání a rozlišování zvuků s využitím zrakové podpory (zvonek, bubínek, mačkání papíru, klíče), určování původu a směru zvuku
- sluchová cvičení bez využití zraku (zvonek, telefon, cinkání lžičky v hrnečku, tleskání, klepání, pískání).
- napodobování různých zvuků
- poznávání hudebních nástrojů podle zvuku
- experimentování s jednoduchými hudebními nástroji
- poznávání spolužáků a učitelů podle hlasu
- rozlišování a určování původu, směru, délky a intenzity zvuku (tichý - hlasitý, zblízka - zdaleka, krátký - dlouhý)
- rozlišování zvuků na ulici (auto).
- rozlišování zvuků v přírodě (zpěv ptáků, šumění větru, zvuk tekoucí vody)
- sluchově motorická cvičení, cvičení a hry, v nichž se uplatňuje spojení zvuků s pohybem
- rozvíjení smyslu pro rytmus, rytmická cvičení
- poslouchání hudby
- snaha o koncentraci pozornosti při poslechu
- poznávání hlasů zvířat a dalších zvuků ze záznamu

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání
- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí
- poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků

Rozvíjení hmatového vnímání :

- výcvik hmatového vnímání, rozlišování předmětů dle velikosti, tvaru a povrchové úpravy
- rozlišování vlastností předmětů: teplé - studené, měkké - tvrdé, suché - mokré, hladké - drsné, ostré - tupé, kulaté - hranaté, těžké - lehké

- hry s vodou (teplá, studená), hry ve vodě (nabírání, přelévání)
- hry s bublinkami (chytání, vytváření pěny)
- poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku
- třídění předmětů podle tvaru a velikosti
- třídění přírodnin (sypké, oblé)
- hlazení jemných látek (samet, plyš, kožešina), navozování příjemných pocitů

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru
- poznat známé předměty podle hmatu
- rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)

Prostorová a směrová orientace :

- orientace v prostoru: nahoře, dole, vpředu, vzadu...
- směrová orientace, řazení předmětů zleva doprava
- nad- pod : na začátku, na konci....
- na - ve - do: na stole, do stolu, ve stole, na skříni, ve skříni, do skříně....
- vpravo - vlevo, pravá a levá ruka
- plnění jednoduchých příkazů: dej míč na stůl, pod stůl, polož panenku na židli, do vaničky, do kočárku apod.
- orientace v nejbližším okolí školy

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- rozlišovat vpravo – vlevo
- rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle
- řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu
- rozeznat roční období podle základních znaků

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání :

- poznávání předmětů podle vůně
- rozlišování chutí ovoce, potravin, nápojů
- rozlišování a určování jednotlivých chuťových vlastností: sladký, hořký, slaný, kyselý, chutný, nechutný (dobrý - nedobý)
- cvičení sání, sání brčkem z umělé hmoty
- lízání medu, čokolády, lízátko
- výcvik ochranné čichové funkce - poznávat nebezpečné látky, zkažené potraviny apod.
- rozlišování příjemných a nepříjemných vůní a pachů

Očekávané výstupy :

Žák by mohl

- poznat předměty čichem podle vůně
- vůně a pachy
- poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

Průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova
rozvoj schopností poznávání
sociální rozvoj
mezilidské vztahy
sebepoznání a sebepojetí

Sociální rozvoj

- poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se ve třídě
- mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy
- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov

HUDEBNÍ VÝCHOVA /zpracovala Markéta Jílková/

Hudební výchova se vyučuje v 1. - 10. ročníku po jedné hodině týdně. V tomto předmětu jsme využili ve 3.,4.,5.,6.,9. a 10. ročníku po jedné disponibilní hodinové dotaci.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Hudební výchova přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, rozvíjí estetické cítění. Tento předmět vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje hudbu emociálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň podporuje i rozvoj řečových dovedností. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti. Hudební výchova má značný rehabilitační a relaxační význam.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
- napodobování a rozlišování různých nehudebních a hudebních zvuků
- rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
- zvládnutí hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje
- soustředění na poslech krátkých skladeb
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými postupy

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

1. období: 1. - 3. ročník

2. období 4. - 6. ročník

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii
- užívat při hudebních aktivitách jednoduché hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem
- soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby či relaxační hudby
- reagovat pohybem na hudbu
- získat kladný vztah k hudbě
- zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- rozlišit hudební a nehudební zvuky
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb a písní
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat
- zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu
- získat kladný vztah k hudbě

Učivo 1. a 2. období

Vokální činnosti a instrumentální činnosti

- rytmizace říkadel
- zpěv jednoduchých písní pokud možno s doprovodem hudebního nástroje
- hra na tělo
- hra na jednoduché dětské hudební nástroje
- hospodárné dýchání, správné držení těla při dýchání
- rozlišování hudebních a nehudebních zvuků

Poslechové činnosti

- rozlišování zvuků - zvonek, bubínek, hudební nástroje
- skladby dle výběru učitele přiměřené k věku dětí
- poslech říkadel, jednoduchých lidových písní a relaxační hudby

Hudebně pohybové činnosti

- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky
- pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, pochod, klus v různém tempu)
- relaxační techniky
- muzikoterapie

Ve všech ročnících 1.stupně je dána vyučujícímu volnost ve výběru skladeb, písní a říkadel s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků.

2.stupeň

7. - 10. ročník

Hudební výchova na 2. stupni rozvíjí hudebnost žáků a jejich pohybovou kulturu, prohlubuje estetické a etické cítění. Hlavním úkolem hudební výchovy je vytvářet kladný vztah k hudbě a navozovat potřebu hudby v každodenním životě.

Učivo

Vokální činnosti a instrumentální činnosti

- zpěv jednoduchých písní pokud možno s doprovodem hudebního nástroje
- rytmus – vnímání a posilování rytmu
- nácvik správné výslovnosti textů písní a říkadel

- hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře
- zdokonalování pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost)

Poslechové činnosti

- soustředěný poslech spojený s vnímáním rytmu a melodie
- rozlišování hudebních a nehudebních zvuků
- poslech relaxační hudby
- návštěva koncertu

Hudebně pohybové činnosti

- pohyb podle rytmických doprovodů
- hudebně pohybové hry
- tanečky s hudbou
- relaxační techniky a muzikoterapie

Vyučující má možnost ve všech ročnících 2.stupně vlastního výběru písní, říkadel a poslechových skladeb s přihlédnutím k úrovni hudebních schopností a zájmu žáků. Má k dispozici moderní audiovizuální techniku, velký výběr CD nosičů, které se dle finančních možností stále doplňují.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA /zpracovala Markéta Jílková/

Výtvarná výchova se vyučuje v 1. - 10. ročníku po jedné hodině týdně. V tomto předmětu jsme využili v 5.,6.,7.,8.,9. a 10. ročníku po jedné disponibilní hodinové dotaci.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výtvarná výchova přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, rozvíjí estetické cítění tím, že dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností a zprostředkování zážitků prostřednictvím vlastní tvorby a recepcce. Má značný rehabilitační a relaxační význam, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém způsobu vidění světa.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
- rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy
- rozvíjení tvořivé schopnosti a dovednosti při využívání různých technik výtvarných činností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

1. období: 1. - 3. ročník

2. období 4. - 6. ročník

Očekávané výstupy – 1. období

žák by mohl

- zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu
- používat na elementární úrovni prostředky a postupy
- vyjádřit vlastní vjemy představy a pocity
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech

Očekávané výstupy – 2. období

žák by mohl

- zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu
- vnímat základní vztahy mezi barvami(barevné kontrasty) a tvary
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost
- používat na elementární úrovni postupy a prostředky

Učivo 1. a 2. období

Práce s barvami

- hra s prstovými barvami – roztírání dlaní, otisk ruky
- hra s temperovou barvou – roztírání houbou, štětcem
- zapouštění barvy do klovatiny
- hra s rozfoukanou skvrnou
- kresba voskovými pastely, pastelkami, uhlem či křídou
- otisky v ploše (bramborová tiskátka, listy
- muzikomalba – hra s barvou na velkém formátu papíru při hudbě

Práce s papírem

- mačkání jemného materiálu na kuličky
- hry s papírovými kuličkami – vlepování do tvarů

- trhání papíru na malé kousky – koláž z papíru
- navlékání natrhaného papíru na špejli
- rolování papíru
- stříhání papíru na proužky a lepení na plochu

Práce s textilními materiály

- navlékání korálek na šňůrku
- stříhání pestrobarevné látky
- lepení látky na plochu - koláž

Práce s přírodními materiály

- figurky z přírodnin (s pomocí učitele)
- trhání listů podle žilek, namáčení do barvy, obtisk
- lisování listů, lepení do podzimního motivu
- navlékání listů
- navlékání jeřabin na jehlu s tupým hrotem, navlékání na nit
- třídění semen fazole, čočky, kukuřice
- nalepování semen na plochu

Modelování

- zpracování modelíny oběma rukama
- trhání modelíny na malé kousky a rovnání na plochu
- tvoření válečků (hadi, kroužky, náramky)
- práce s jinými plastickými materiály (modurit, akvaplast)

2.stupeň

7. - 10. ročník

Očekávané výstupy

žák by mohl

- zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech
- vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity
- vnímat základní vztahy mezi barvami, barevné kontrasty a tvary
- umět využít různorodých tradičních a netradičních materiálů a technik s pomocí učitele

Učivo

Práce s barvami

- tematická malba a kresba
- zapouštění barvy do klovatiny
- hra s prstovými barvami – roztírání dlaní, otisk ruky
- hra s foukacími fixy – obrázky dle fantazie
- hra s temperovou barvou – roztírání houbou, štětcem
- muzikomalba – hra s barvou na velkém formátu papíru při relaxační hudbě
- kresba voskovkami, pastelkami a křídou
- otisky v ploše

Práce s papírem

- trhání papíru na malé kousky, sbírání, rovnání do misek
- nalepování natrhaného papíru na plochu
- přehýbání papíru
- stříhání papíru na proužky
- mačkání jemného materiálu a nalepování do tvarů

Práce s textilními materiály

- textilní koláž
- překládání a stříhání látky
- nalepování látky
- navlékání korálů na šňůrku
- navíjení vlny na cívku

Práce s přírodními materiály

- obrázky z písku
- figurky z přírodnin (s pomocí učitele)
- navlékání listů
- otisky listů – hra s barvou
- trhání listů podle žilek, namáčení, obtisk
- lisování listů – podzimní koláž
- třídění semen fazole, čočky, kukuřice a ukládání do sáčků
- nalepování semen

Modelování

- práce s různými plastickými materiály (modurit, samotvrdnoucí hmota)
- zpracování modelíny oběma rukama, vykrajování pomocí formiček
- tvarování modelíny

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení pozornosti, soustředění a smyslového vnímání
- Sebepoznávání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně
- Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a zvládnání stresových situací
- Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání

Sociální rozvoj:

- Poznávací schopnosti: vzájemné poznávání se ve skupině
- Mezilidské vztahy: péče o vztahy mezi lidmi, podpora, pomoc druhým
- Komunikace: řešení konfliktů, omluva, pozdrav, cvičení pozorování
- Spolupráce a soutěživost: rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje a praktická etika

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí:

- Naše obec, příroda a kultura
- Náš životní styl, prostředí a zdraví

Zdravotní tělesná výchova (zpracovala Mgr. Iveta Ostrýžová)

Vyučovací předmět zdravotní tělesná výchova je realizován v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku rehabilitačních tříd základní školy speciální. V každém ročníku se vyučuje 6 hodin týdně. Nebylo využito žádné disponibilní časové dotace.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Předmět zdravotní tělesná výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Zahrnuje prvky pohybové a zdravotní tělesné výchovy.

Úkolem zdravotní tělesné výchovy v rehabilitačních třídách je přispívat ke zmírnění důsledků mentální retardace žáků prostřednictvím pohybových aktivit. Pojetí zdravotní tělesné výchovy je zaměřeno na rozvíjení aktivní hybnosti dětí s těžkým mentálním postižením, správné držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti. Při zdravotní tělesné výchově se snažíme využívat všech dostupných rehabilitačních pomůcek, podle počasí též využíváme i přírodní prostředí. Také je vhodné po celou dobu pobytu žáka ve škole zařazovat tělovýchovné chvílky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- celkové zlepšení zdravotního stavu žáků
- rozvíjení aktivní hybnosti, využívání pohybových schopností a dovedností
- odstraňování mimovolních pohybů a stimulace jednotlivých svalových skupin
- poznávání vlastních fyzických a pohybových předpokladů
- vnímání prožitků z pohybové činnosti

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1.období:1.- 3. ročník

- rozvíjení hybnosti, střídání poloh
- ležení a otáčení se na vhodné podložce
- zvedání hlavy s výdrží
- lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru i mezi překážkami
- sezení na židli, samostatný stoj, správné držení těla
- návlek chůze s oporou, s dopomocí
- stimulace pohybu v prostoru, samostatný pohyb
- uvolňovací cvičení
- relaxační cvičení
- pohyb a pobyt v přírodě

Očekávané výstupy:

Žák by mohl

- rozvíjet motoriku a koordinaci poloh a pohybů
- reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti
- snažit se o samostatný pohyb
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu

2.období:4.- 6. ročník

- dechová cvičení
- rozvíjení hybnosti
- rozvíjení jemné a hrubé motoriky
- základní manipulace s míčem a drobným náčiním
- pohyb a pobyt v přírodě
- relaxační cvičení, prvky jógy
- chůze po schodech a ze schodů s pomocí
- pohyb mezi překážkami

Očekávané výstupy:

Žák by mohl

- zaujímat správné základní cvičební polohy
- rozvíjet motoriku a koordinaci poloh a pohybů
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- zvládat jednoduchá speciální cvičení

2.stupeň: 7.- 10. ročník

- koordinace pohybů
- rytmická cvičení
- prvky jógy, vnímání pocitů při cvičení
- pohybové hry, cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní
- napodobivé hry, průpravné hry
- turistika a pobyt v přírodě

- nácvik chůze po nakloněné rovině
- hry s míčem-kutálení, kopání do míče, házení a chytání míče různými způsoby
- pohybové činnosti v rytmu hudby
- cvičení s rehabilitačními míči

Očekávané výstupy:

Žák by mohl

- reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti
- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- snažit se o samostatný pohyb
- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu
- zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- sebepoznávání a sebepojetí (moje tělo, vztah k druhým lidem)
- psychohygienu (uvolnění, relaxace, dobrý vztah k sobě samému)
- komunikace (řeč těla)
- mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy, vzájemná pomoc)
- spolupráce a soutěživost

Multikulturní výchova

- kulturní rozdíly (respektování zvláštností různých etnik)
- lidské vztahy (integrace jedinců, principy slušného chování)

Environmentální výchova

- vztah člověka k prostředí (možnosti a způsoby ochrany zdraví, vliv prostředí na zdraví)

Pracovní výchova **/ vypracovala Mgr. Jindřiška Dostálová /**

Vyučovací předmět pracovní výchova je v ZŠS rozložen na 1.stupni na 1.období / 1. – 3. ročník /, 2. období / 4. – 6. ročník / a na 2. stupni 7. – 10. ročník. Celková týdenní dotace činí 20 hodin, které jsou posíleny 8 disponibilními hodinami.

Rozvržení hodin :

1. ročník - 1 hod. + 1 dispon. h.
2. ročník - 1 hod. + 1 dispon. h.
3. ročník - 1 hod. + 1 dispon. h.
4. ročník - 2 hod.
5. ročník - 2 hod.
6. ročník - 2 hod. + 1 dispon. h.
7. ročník - 2 hod. + 1 dispon. h.
8. ročník - 3 hod. + 1 dispon. h.
9. ročník - 3 hod. + 1 dispon. h.
- 10.ročník - 3 hod. + 1 dispon. h.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením zahrnuje pracovní činnosti, které vedou žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Cíleně se zaměřuje na rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy a systematicky je ovlivňuje. Současně dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností při realizaci pracovních činností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru **Pracovní výchova** v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na tematické okruhy:

1

Sebeobsluha

•

Práce s drobným materiálem

•

Práce montážní a demontážní

•

Pěstitelské práce

-

Práce v domácnosti

V průběhu výuky jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Realizace tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a schopnostech jednotlivých žáků. Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

1

-

získání základních hygienických a sebeobslužných návyků

-

rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností

-

vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci

-

osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím

-

získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče

-

porozumění jednoduchým pracovním postupům

-

poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib

-

dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět pracovní vyučování má ve svém důsledku vést alespoň částečně k hygienickým návykům a schopnosti sebeobsluhy podle individuálních schopností žáků.

SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI)

Očekávané výstupy

žák by mohl

- 1 zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)
- 2 dodržovat klid a čistotu při stravování
- 3 umět používat příbor
- 4 udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí

Učivo

1. období / 1. – 3. ročník /

- rozvoj hmatové percepce – dotyková terapie, stimulace konečků prstů /masáže /,
- nácvik uchopování předmětů,
- svlékání a oblékání oděvu, oblékání jednotlivých částí oděvu.

2. období / 4. – 6. ročník /

- zdokonalování sebeobsluhy při oblékání a svlékání, skládání a ukládání částí oděvů, obouvání, zouvání a šněrování bot.
- hygienické návyky; osobní hygiena, spolupráce při hygieně, funkce a používání hygienických pomůcek
- stolování a stravování, nácvik samostatného stolování, používání příboru, čistota při stravování

2. stupeň / 7. – 10. ročník /

- naučit děti základů udržování pořádku / rovnání předmětů, utírání prachu a tabule/, zametání,
- zdokonalování hygienických návyků
- naučit se základům stolování / používání příboru /, dodržovat čistotu při stravování
- udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí.

Činnosti opět závisí na individuálních schopnostech žáků a možnostech prostředí.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy

žák by mohl

- 1 zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- 2 vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 3 pracovat podle slovního návodu
- 4 udržovat pracovní místo v čistotě

Učivo

1. období / 1. – 3. ročník /

1

- seznamování se s některými materiály / písek, kamínky - stavění bábovek přemísťování písku / upravování písku rukama, prkýnkem apod. Dále práce s dřevěnými tvary / kostky a jiné /
- vyjímání materiálu / kostek ap. / z krabice a ukládání do ní.
- modelovací hmota – trhání a hnětení.

2. období / 4. – 6. ročník /

- další práce s pískem, kamínky a kameny – stavění tunelů, vršení kamínků na sebe /
- stavba /,práce se stavebnicí – dřevěná nebo tvary z umělých hmot / postav co umíš /
- modelovací hmota a její využití při modelování věcí které používáme. Tvarování kuliček různých velikostí.

2. stupeň / 7. – 10. ročník /

- další práce se stavebnicemi, vlastnosti materiálu a jeho užití, jednoduché pracovní postupy, pracovní pomůcky, lidová řemesla
- řazení kostek ve vodorovném i svislém směru – odebírání, přidávání

- práce s hříbkovou a kroužkovou stavebnicí
- využití mozaikové a magnetické stavebnice
- modelovací hmota – válečky – tvorba hadů, prstýnků a kroužků
- vykrajování „cukroví“

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ

Očekávané výstupy

žák by mohl

1 zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami

Učivo

1. období / 1. – 3. ročník /

- využití stavebnic a skládaček – kostky, puzzle ap.
- vyjímání z krabic a ukládání.

2. období/ 4. – 6. ročník /

1

- konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky), úklid pracovního místa po skončení práce

- stavebnice, různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních, / Lego ap./

2. stupeň / 7. – 10. ročník /

- práce s dalšími stavebnicemi

- montáž a demontáž; manipulace s jednoduchými předměty / pouze plastové předměty a nářadí z důvodu bezpečnosti /.

- postav co umíš

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy

žák by mohl

- 1 provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- 2 pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny
- 3 používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní
- 4 dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě

Učivo

1. období / 1. – 3. ročník /

- péče o pokojové rostliny – zalévání, utírání prachu na listech
- kypření půdy v květináčích

2. období / 4. – 6. ročník /

- pomoc při přesazování květin, stálá péče o pokojové květiny
- seznamování s náradím a pomůckami pro práci na zahradě
- kopání a uhrabování záhonků

2. stupeň / 7. – 10. ročník /

1

- seznámení se základními podmínkami pro pěstování rostlin.
- práce na zahradě, rytí, plení, zalévání

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák by mohl

- 1 provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí
- 2 podlahy

- 3
- 4 prostřít stůl pro běžné stolování
- 5 zvládnout nákup a uložení základních potravin
- 6 připravit jednoduchý pokrm podle pokynů
- 7 dodržovat hygienu a bezpečnosti při práci v domácnosti

Učivo

1. období / 1. – 3. ročník /

- základy drobných domácích prací – utírání prachu, tabule.
- základy zametání / přidržení lopatky ap./

2. období / 4. – 6. ročník /

1

- drobné domácí práce; základní úklid, mytí podlahy, mytí nádobí, praní drobného prádla.
- zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti
- základy stolování a prostírání stolu, úklid stolu, chování u stolu

2. stupeň / 7. – 10. ročník /

- prohloubení znalostí o prostírání a stolování – slušné chování u stolu
- nákup a skladování základních potravin
- příprava pokrmů, příprava studených a teplých nápojů, příprava jednoduchých pokrmů
- zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

Průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností :

- vede k porozumění sobě samému i k druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti komunikace
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení různých situací / konfliktů /

V oblasti postojů a hodnot :

- vede k uvědomování hodnoty, spolupráce a pomoci

Enviromentální výchova

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností :

- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí

V oblasti postojů a hodnot :

- vede k odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů

Učební plán k II. dílu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. - 10. ročník									
		Počet hodin						týdně			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Rozumová výchova	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
				+1	+1	+1	+1			+1	+1
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
					+1	+1		+1	+1	+1	+1
	Zdravotní tělesná výchova	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	Pracovní výchova	1	1	1	2	2	2	2	3	3	3
		+1	+1	+1			+1	+1	+1	+1	+1
Disponibilní časová dotace				4			6			10	
Celková povinná časová dotace		210									
<u>Celkem</u>		18	18	19	20	21	22	21	23	24	24

Oblasti vlastního hodnocení školy

a) podmínky ke vzdělávání

Pedagogičtí zaměstnanci splňují kvalifikační podmínky, mají odbornou kvalifikaci (učitelé, asistenti pedagoga), mají potřebné zkušenosti pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, mají stanovené kompetence ve svých pracovních náplních. Průběžně se vzdělávají dle nabídky NIDV i jiných vzdělávacích institucí. Nemalou pozornost věnujeme rozvoji ICT, máme splněny podmínky standardu ICT – dle plánu. V současné době jsme zapojeni do projektu iDva (Klasik). Máme 42 výukových programů, které jsou především využívány ve dvou počítačových učebnách i ve školní družině, kde je pevně zbudován dataprojektor. Máme dostatek rehabilitačních a kompenzačních pomůcek.

b) průběh vzdělávání

Škola vzdělává žáky v souladu s platnými dokumenty, a vzdělávacími programy. Máme vypracován vlastní ŠVP Umět znát, abychom si v životě věděli rady pro žáky s LMP podle něhož se vyučuje v 1. - 3. ročníku a 6.- 8. ročníku. Zbývající ročníky se vyučují podle dobíhajícího programu zvláštní škola. Máme vypracován i vlastní vzdělávací ŠVP pro 1.-5. ročník základního vzdělávání. Žáci se středně těžkým a těžkým postižením jsou vzdělávání podle programu pomocná škola a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy. Principy jednotlivých vzdělávacích programů jsou v plné míře naplňovány. Výchovně vzdělávací proces plně respektuje psychohygienické zásady a je přizpůsoben individuálním potřebám žáků, vzděláváme 5 žáků podle individuálních (programů) – plánů. Již téměř rok pracujeme na vlastním ŠVP základní školy speciální. Jeho působnost začne 1.9. 2010.

c)

podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

Snažíme se poskytnout žákům optimální podmínky. Máme zpracováno 11 průřezových témat formou projektů, které v průběhu školního roku postupně realizujeme. Spolupráce s rodiči je na velmi dobré úrovni prostřednictvím třídních schůzek, telefonních hovorů, písemných kontaktů. Rodiče škole důvěřují, žáci mají školu v oblibě. K těmto závěrům jsme došli na základě anonymních dotazníků jejichž výsledky tvoří přílohy autoevaluace. Vzájemný vztah zaměstnanců školy a žáků je příkladný, je založen na vzájemné důvěře a respektování.

d)

výsledky vzdělávání žáků

V letošním školním roce byl kladen zvýšený nárok na pedagogy a jejich přípravu, neboť ve třídách bylo až 5 oddělení a počty žáků se pohybovaly u horní hranice maxima. Žákům je věnován individuální přístup. Dobře se umisťují ve výsledcích přijímacího řízení na střední školy.

e)

řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Řízení vychází z plánu práce školy, týdenních plánů a je založeno na vzájemném respektování a korektnosti. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z plánu a konkrétních potřeb, letos školení pro asistenta pedagoga, které probíhá. Učitelé se vzdělávají průběžně dle nabídek NIDV i dalších institucí. Všichni učitelé mají možnost se zapojit do rozhodování o plánu školy v daném školním roce a prosadit reálné požadavky a potřeby pracovníků školy. Koordinace většiny činností ve škole je promyšlená a koncepčně podporuje její trvalý rozvoj. Kvalita práce učitelů působících ve škole je na velmi dobré úrovni. Zkušenosti všech pracovníků školy jsou využívány vedením v maximální možné míře.

f)
úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Výsledky vzdělávání jsou na dobré úrovni, škola má nadstandardní vybavení především v oblasti ICT, i vzhledem k potřebám handicapovaných žáků.

Termín vlastního hodnocení školy: 23.1.2008 – 16.6.2009
Shromáždování údajů včetně dotazníkové oblasti celé školy a závěrečné zhodnocení.

Časové rozvržení autoevaluace

Termín vlastního hodnocení školy: 23.1. 2008 – 16.6. 2009
Shromáždování údajů včetně dotazníkové oblasti celé školy a závěrečné zhodnocení.

Kritéria hodnocení žáků dle stupňů klasifikace

Předmět	1.....	2.....	3.....	4.....	5.....
ČTENÍ	Čte samostatně /plynule s porozuměním/	Čte s pomocí /a částečným porozuměním/	Čte s pomocí	Čte pouze s trvalou pomocí	Učivo dosud /ještě, zatím/ nezvládá
PSANÍ	Píše samostatně /čitelně, úhledně/	Píše úhledně /čitelně/	Píše s pomocí	Píše pouze s trvalou pomocí	Učivo dosud /ještě, zatím/ nezvládá
POČTY	Počítá přesně a pohotově	Počítá s drobnými chybami	Počítá s pomocí	Počítá jen s trvalou pomocí	Učivo / ještě, zatím/ nezvládá
VĚCNÉ UČENÍ	Učivo chápe a správně reprodukuje	Učivu rozumí /na otázky správně odpovídá/	Učivo částečně zvládá	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
SMYSLOVÁ + ROZUMOVÁ VÝCHOVA	Učivo dobře zvládá	Učivo zvládá	Učivo zvládá s pomocí	Učivo zvládá pouze s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Je tvořivý a zručný	Je tvořivý, pracuje s malou pomocí	Při práci vyžaduje vedení	Při práci potřebuje pomoc a vedení	Práce se mu zatím nedaří
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	Je obratný a snaživý	Je méně obratný, ale snaží se	Snaží se	Je méně obratný, cvičí s pomocí	Při cvičení potřebuje velkou pomoc
HUDEBNÍ VÝCHOVA	Má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá	Rád zpívá, má dobrý rytmus	Rád zpívá a poslouchá hudbu	Rád / se zájmem/ poslouchá hudbu	Dosud nemá vztah k hudbě
NEPOVINNÝ PŘEDMĚT	Učivo dobře zvládá	Učivo zvládá	Učivo zvládá s pomocí	Učivo zvládá pouze s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
ŘEČOVÁ VÝCHOVA	Neklasifikuje se				

Slovní hodnocení může třídní učitel doplnit nebo upravit dle individuálních výsledků žáka.

Žáku, který byl zařazen do přípravného stupně, se na konci prvního a druhého pololetí vydává osvědčení.

Zásady hodnocení

1. Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu.
2. Hodnocení se provádí průběžně, na konci každého pololetí se vydává vysvědčení
3. Činnost žáka v zájmových útvarech, které organizuje škola, se hodnotí dvěma stupni: pracoval úspěšně, pracoval
4. Nepovinné předměty se hodnotí analogicky jako předměty povinné
5. Předmětem hodnocení jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov individuálních vzdělávacích plánů
6. Žáci jsou hodnoceni i ve všech složkách výchovy, tj. smyslové, hudební, tělesné a pracovní s výtvarnou. Posouzení rozumové složky výchovy je vyjádřeno v hodnocení jednotlivých předmětů
7. Chování žáků pomocné školy se nehodnotí
8. Při hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň mentálního postižení žáka, jeho zdravotní stav a jeho individuální a věkové zvláštnosti, s akcentem na kultivaci žáka a rozvoj jeho schopností

Postup při hodnocení

1. Při hodnocení učitel přihlíží k úsilí vynaloženému žákem, k jeho postojům k učení, jeho snaze a míře jeho postižení. V odůvodněných případech lze žáka nehodnotit, o čemž rozhodne ředitel na základě návrhu třídního učitele a odborného posudku speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko psychologické poradny.
2. Učitel informuje nejméně každé čtvrtletí zákonné zástupce žáka o prospěchu žáka a jeho chování.
3. Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů
4. Přestupuje-li žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování a hodnocení v jednotlivých vyučovacích a výchovných předmětech

Postup žáka do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postupuje žák na základě zvládnutí učiva předepsaného učebními osnovami nebo individuálním vzdělávacím plánem.

Vysvědčení

MŠMT vydává „Informace k vyplňování vysvědčení na základních školách“ poslední platné je k 13.12. 2009 vydané v Praze dne 16.1. 2009

1. Po projednání hodnocení v pedagogické radě vyplní třídní učitel vysvědčení na předepsaném tiskopise.
2. Na vysvědčení se uvádí slovní hodnocení žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech a složkách výchovy
3. Pochvaly, případně napomenutí žáka, je na vysvědčení možno uvést v kolonce výchovná opatření
4. Na vysvědčení se zaznamenává postup do vyššího ročníku školy

Metodické poznámky k hodnocení žáků pomocné školy:

1. Žáci jsou vyučováni podle vzdělávacího programu, který umožňuje postupovat v jednotlivých výchovných složkách podle individuálních schopností žáků, tempem, které je pro ně nejvhodnější
2. Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žákovi činnosti.
3. V hodnocení žakových výkonů by mělo převažovat hlavně kladné motivující hodnocení, jako je pochvala, uznání, povzbuzení, vyjádření kladného očekávání apod.

Projednáno pedagogickou radou dne: 25.11. 2009

Schváleno pedagogickou radou dne:15.4.2010

Školskou radou schváleno:26.5.2010

Schváleno ředitelem školy:16.6.2010

Tento ŠVP nabývá účinnosti 1.9.2010

.....
řed. školy

Dodatek ŠVP pro ZŠS Bystřice nad Pernštejnem , Tyršova 106
ŠVP PRO ZŠS „Umět znát, abychom si v životě věděli rady“

I.DÍL

1. Vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda byly sloučeny v jeden předmět „ věcné učení“ , jak je uvedeno v Učebním plánu str. 97.
2. Na vysvědčení budou zapisovány předměty a) Řečová výchova
b) Smyslová výchova
3. V učebním plánu str. 97 jsou 3 vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda spojeny do předmětu **Věcné učení**.
4. Vyučující podrobněji rozpracují ve svých plánech jednotlivé předměty dle potřeb žáků.

II.DÍL

1. Vzdělávací obory „Pohybová výchova“ a „Zdravotní tělesná výchova“ byly sloučeny v jeden vzdělávací obor Zdravotní tělesná výchova.
2. Osnovy ZTV budou rozpracovány v měsíčních plánech
3. Předmět „Řečová výchova“ bude na vysvědčení hodnocen slovně.

Nástroje evaluace - plnění

1. Pozorování, evidence pozorovaných jevů (sběr dat) - po 6 měsících
2. Hodnocení a klasifikace žáků, sebehodnocení žáků - měsíčně

3. Dotazníky, ankety (průzkum) - 1x za rok
4. Testy (vlastní, vnější) srovnávací, ověřovací, dovednostní - čtvrtletně
5. Hospitace aspoň 2x za školní rok
6. Rozbory žákovských prací, činností - měsíčně
7. Diskuse, porady, rozhovory - během všech porad
8. Stanovování a hodnocení plnění plánů (např. roční plán)- 1x za rok
9. Rozbor školní dokumentace (např. zápisy v ŽK, tematické plány) - týdně
10. Pedagogická tvořivost (učební plány, projekty)- 1x za rok
11. Další vzdělávání pedagogických pracovníků – 1x za rok
12. Úspěchy v soutěžích - čtvrtletně
13. Nabídka zájmové činnosti - 1x za rok
14. Akce pro veřejnost - 2x ročně

Charakteristika ŠVP

Vybraná průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova , výchova demokratického občana,
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní
výchova , Environmentální výchova , Mediální výchova

Tematické okruhy

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. **Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení a modelových situací.**

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Sociální rozvoj Poznávací schopnosti vzájemné poznávání se ve třídě. Spolupráce a soutěživost rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (podřízení se). Hodnoty, postoje, praktická etika vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne.

Výchova demokratického občana

Tematické okruhy průřezového tématu

Při jejich realizaci budeme vycházet z reálných životních situací ve vztahu k životní zkušenosti žáků. Občanská společnost a škola. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického Společenství.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském prostoru.

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly. Jsme Evropané – Evropská unie

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyková komunikace, člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, člověk a zdraví a oblasti člověk a příroda. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma: poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti – učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých – učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné.

Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu bude ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a rodičů.

Environmentální výchova

Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Základní podmínky života – voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda); ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší); půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí); ochrana biologických druhů.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam vlivu dopravy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí).

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci).

Mediální výchova

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti.

Především se jedná o schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku

pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou – Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

Užití jednotlivých průřezových témat v ročnících, předmětech je rozpracováno v osnovách jednotlivých předmětů.

Dodatek č 1. k Pravidlům hodnocení žáků

Hodnocení žáků v základní škole speciální

Hodnocení žáků v základní škole speciální se provádí na samostatném tiskopisu vysvědčení typu dvojlistu. Vyhláška č. 223/2005 Sb. byla novelizována (vyhláškou č. 489/2006 Sb.), a došlo ke změně tiskopisů vysvědčení pro základní školy speciální. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

Specifika hodnocení

Vzhledem ke specifickým této skupiny žáků je důležité uplatnění multisenzoriálního přístupu, směřujícího, prostřednictvím vhodně zvolených prostředků a metod práce, k subjektivnímu pocitu životní spokojenosti žáka, jako nejdůležitějšímu výstupu výchovně-vzdělávacího procesu.

Zásady hodnocení

9. Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu.
10. Hodnocení se provádí průběžně, na konci každého pololetí se vydává vysvědčení
11. Činnost žáka v zájmových útvarech, které organizuje škola, se hodnotí dvěma stupni: pracoval úspěšně, pracoval
12. Nepovinné předměty se hodnotí analogicky jako předměty povinné
13. Předmětem hodnocení jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov individuálních vzdělávacích plánů
14. Žáci jsou hodnoceni i ve všech složkách výchovy, tj. smyslové, hudební, tělesné, řečové a pracovní s výtvarnou. Posouzení rozumové složky výchovy je vyjádřeno v hodnocení jednotlivých předmětů
15. Při hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň mentálního postižení žáka, jeho zdravotní stav a jeho individuální a věkové zvláštnosti, s akcentem na kultivaci žáka a rozvoj jeho schopností

Postup při hodnocení

5. Při hodnocení učitel přihlíží k úsilí vynaloženému žákem, k jeho postojům k učení, jeho snaze a míře jeho postižení. V odůvodněných případech lze žáka nehodnotit, o čemž rozhodne ředitel na základě návrhu třídního učitele a odborného posudku speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko psychologické poradny.

6. Učitel informuje nejméně každé čtvrtletí zákonné zástupce žáka o prospěchu žáka a jeho chování.
7. Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů
8. Přestupuje-li žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování a hodnocení v jednotlivých vyučovacích a výchovných předmětech

Podklady pro hodnocení

Soustavné sledování výkonu žáka v průběhu vyučování. Prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, grafické, písemné). Analýza výsledků různých aktivit žáka se zaměřením na manuální zručnost, úroveň sebeobsluhy, samostatnost a sociální vyspělost. Konzultace s ostatními učiteli, vychovateli, pracovníky SPC. Žáci vyučování dle ŠVP jsou hodnoceni dle míry plnění školních výstupů. Žáci jsou hodnoceni s ohledem na typ, kombinaci a stupeň postižení i vzhledem k individuální charakteristice a okolnosti výkonu. Při celkovém hodnocení je žák ZŠS hodnocen širším slovním hodnocením.

1. V pololetní
2. Na konci školního roku

Hodnocení vychází z plnění či neplnění školních výstupů s ohledem na individuální charakteristiku žáků, druh a stupeň postižení.

Vyplňování vysvědčení

Na první straně vysvědčení se k předmětu zapíše „hodnocen slovně / hodnocena slovně“ a na vnitřní straně tiskopisu se uvede širší slovní hodnocení pro jednotlivé předměty.

Chování žáků se hodnotí podle stupnice na čtvrté stránce tiskopisu vysvědčení.

Motivující hodnocení chování může vyučující provést i širším slovním hodnocením na vnitřní stránce dvojlistu tiskopisu vysvědčení.

Po ukončení povinné devítileté školní docházky se na vysvědčení zaznamenává: „Žák splnil povinnou devítiletou školní docházku.“

Po ukončení desetileté docházky se na vysvědčení zaznamenává: „Žák ukončil školní docházku v základní škole speciální.“

Hodnocení chování

Chování žáků základní školy speciální se hodnotí s přihlédnutím ke stupni a rozsahu postižení a individuální schopnosti náhledu na vlastní chování.

Při hodnocení učitel zohledňuje druh a stupeň mentálního postižení žáka, jeho zdravotní stav a jeho individuální a věkové zvláštnosti, s akcentem na kultivaci žáka a rozvoj jeho schopností.

Projednáno v pedagogické radě dne : 13.10. 2011

Aktualizováno k 1. 9. 2023

V Bystřici nad Pernštejnem :

Koordinátor ŠVP.....

Ředitel školy.....